

культура

К*Ж

щоп'ятниці

всеукраїнський тижневик 19–25 вересня 2014 р.

і життя

Наші кордони

стор. 3

Перший поет кіно

стор. 16

Герой України

стор. 8

**УКРАЇНСЬКА
ВЕРСІЯ
СВОБОДИ**

стор. 12–15

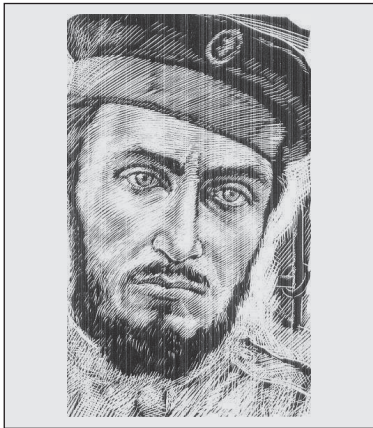
Фото: Алекс Запеліцького

НОВИНИ

СВІТОВЕ ВИЗНАННЯ

11 вересня Україна і світ святкували 150-річчя від дня народження корифея української літератури Павла Грабовського – поета-лірика, публіциста, критика, перекладача. Його твори, як от «До Русі-України», «До матері», «Надія», сьогодні, як ніколи, набувають актуальності.

150-річчя від дня народження Павла Грабовського у рамках 37-ї сесії Генеральної конференції ЮНЕСКО (листопад 2013 року) було внесено до Списку ювілейних дат, до святкування яких ЮНЕСКО приєднується у 2014–2015 роках.

НАЙОРИГІНАЛЬНІШИЙ ПРОЗАЙК

17 вересня культурна громадськість України та світу, за підтримки ЮНЕСКО, відсвяткувала 150-річчя від дня народження корифея української літератури Михайла Коцюбинського.

Коцюбинський є одним із найоригінальніших українських прозаїків. Він перший у вітчизняній літературі усвідомив потребу її реформування в напрямі модерної європейської прози. До його соціально-психологічних новел щороку звертаються все нові покоління читачів-естетів.

Літературно-мистецькі виставки, присвячені 150-річчю від дня народження Коцюбинського, відбуваються у Національному музеї літератури України 15–30 вересня та Національній парламентській бібліотеці (із 17 вересня).

СТИПЕНДІЇ

У Міністерстві культури України відбулося засідання Комісії з питань призначення стипендій Президента України для молодих майстрів народного мистецтва на 2015 рік. Воно проходило під головуванням першого заступника міністра культури України Олеси Остrowsької-Лютої.

Протягом січня – травня цього року до Мінкультури надійшло понад 100 пропозицій від облдержадміністрацій та Національної спілки майстрів народного мистецтва України щодо кандидатів.

Після розгляду пропозицій члени Комісії вирішили схвалити список претендентів на здобуття стипендій Президента України для молодих майстрів народного мистецтва на 2015 рік та найближчим часом винести питання на розгляд колегії Міністерства культури України.

ТЕАТР: ПРОБЛЕМИ

У місті Коломия в рамках VI Всеукраїнського театрального фестивалю «Коломийські представлення» міністр культури Євген Нищук провів робочу нараду з керівниками театрів, представниками обласних і національних театральних колективів із Києва, Львова, Полтави, Рівного, Чернівців, Вінниці, Ужгорода, Івано-Франківська. Обговорено реформи у театральній сфері, проблеми, які виникли у галузі культури че-

рез складний фінансовий стан в Україні та військову агресію з боку Російської Федерації.

ФЕСТИВАЛЬНА СЦЕНА

Програма фестивалю на 95 % складається з українського продукту і проходить під девізом «Україна покаже себе світові!» Вона включає концерти, музично-візуальні перформанси, театральні постановки, виставки, кінопокази, шко-

ли діджею і документалістики, програму для найменших.

П'ять сцен, три з них винятково музичні.

21 вересня фестиваль прощатиметься з публікою. Оразу на всіх локаціях проведуть гучні перформанси та концерти-закриття за участю гуртів AtomicSimao, COLAARS, Qarq, DeadBoysGirlfriend.

ЗА КРОК ДО «МОЛОДОСТІ»

Відбулася перша прес-конференція 44-го Київського міжнародного кінофестивалю «Молодість», що триватиме у столиці з 25 жовтня до 2 листопада. Наголосивши на важливості кіно в контексті інформаційної війни, міністр культури України Євген Нищук сказав:

«Саме тому наше відомство підтримує фінансово один із наших найстаріших кінофестивалів «Молодість»».

Цього року суттєво переглянуто наповнення російської програми. Вирішили показувати так зване «кіно морального спротиву» – лише ті стрічки, що стверджують існування іншої Росії, такої, що не підлягла пропаганді.

СВЯТО КНИГОЛЮБІВ

11–14 вересня у Львові пройшов XXI Форум видавців. Відбулося понад 800 заходів: презентації книг,

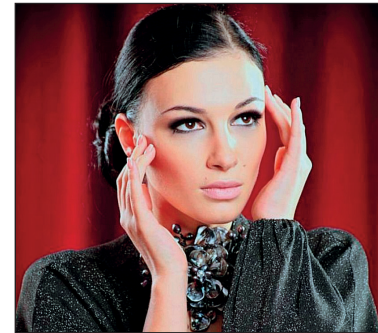
автограф-сесії, літературні читання. Гостями стали понад 370 письменників із 25 країн.

«Чим більше уваги держава приділятиме книговидавництву та розвитку читання, тим сильнішою і згуртованішою буде нація», – сказав міністр культури Євген Нищук.

Гран-прі книжкової премії «Найкраща книга Форуму видавців – 2014» здобула книга «Сто загадок

Симфосія», переклад з латинської, коментарі-есе Андрія Содомори (видавництво «Срібне слово»).

ПІДТРИМКА ПАТРІОТІВ

Замість пісні «Мамо» співачка Анастасія Приходько виконала разом із 7000 мешканців міста Біла Церква гімн України! Під час концерту в рамках туру «Підтримаємо своїх» збирали кошти для підтримки 72-ї Бригади.

Слава Україні! Слава свідомим українським артистам!

МИРТОВОРЧІСТЬ

19 вересня у виставкових залах Центрального будинку художника Національної спілки художників України відкриють Всеукраїнську

художню виставку «Надія». Акція приурочена до Міжнародного дня миру, що святкується під егідою ООН щорічно 21 вересня.

Представлять понад триста творів живопису, скульптури, графіки, плаката, декоративно-прикладного мистецтва, наданих авторами з усіх регіонів України.

21 вересня відбудеться святкування Міжнародного дня миру за участю художників, літераторів, артистів, громадськості.

ПРАВДА ПРО УКРАЇНУ

26 вересня у Мадриді (Іспанія) в Центрі авангардного мистецтва «Ла Неомудехар» відкриється виставка – благодійний аукціон «Rezo por Ucrania» («Молюся за Україну») робіт українських художників та фотомайстрів. Понад три десятки робіт від митців з усієї країни – живопис, графіка, скульптура (зокрема й кераміка), живопис на склі тощо.

За допомогою мистецтва розкажуть про правдиву ситуацію в Україні. Проведуть благодійний аукціон представлених творів на користь поранених бійців нашої армії, а зібрані кошти використають на купівлю необхідного медичного обладнання для воєнних госпіталів України.

ТВОРИ НАЩАДКА КОБЗАРЯ

До 20 вересня у столичній художній галереї «Митець» працює персональна виставка художника Миколи Лиховши «Від Тараса Шевченка до сьогодення». Захід присвятили 200-літтю від дня народження Кобзаря та 80-річчю самого митця, який є нащадком Тараса Григоровича Шевченка – правнуком його рідного брата Миколи.

«Основа творчості – реалії буття, здебільшого присвячені місцям, де в юні роки жив Тарас Шевченко. Це села і міста, які розташовані навколо Моринців», – розповідає Микола Лиховша.

НА РІВНІ

Із 23 до 24 жовтня в Києві буде проходити Міжнародна конференція високого рівня «Культурна політика Європи сьогодні: фінанси, менеджмент, розширення аудиторії», організована Міністерством культури спільно з Європейською Комісією.

До участі запрошено міністрів, відповідальних за культуру країн-учасниць ініціативи ЄС «Східне партнерство», країн-членів ЄС, міжнародних експертів, представників громадськості, ЗМІ.

редактор
Євген БУКЕТ

наголос

■ КИЇВ

25 вересня у Колонному залі імені Миколи Лисенка Національної філармонії України відбудеться концерт на підтримку української армії солістки Національної філармонії України, учасниці проекту «Народна філармонія» Тетяни Школьної. Постановка Наталі Бурлаки.

У концерті також візьмуть участь Академічний оркестр народної та популярної музики Національної радіокомпанії України, хор імені Станіслава Павлюченка та фольклорний ансамбль «Крالیця» Київського національного університету культури і мистецтв, народний артист України Альфред Кухарев і заслужена артистка України Галина Данилова. Гостем заходу є координатор проекту «Народна Філармонія» Руслана Лоцман.

У програмі – українські народні пісні та твори вітчизняних композиторів: І. Кириліної, О. Спаринського, О. Білаша – на вірші Т. Шевченка, Л. Костенко, Л. Татаренка М. Ткача і Ю.Тітова.

■ БІЛА ЦЕРКВА

Команда «Підтримаємо своїх» розпочала свій четвертий тур чотиригодинним концертом у Білій Церкві. Артисти виступили на стадіоні «Трудові резерви». Цього разу учасники туру, серед яких Анастасія Приходько, Злата Огневич, Тоня Матвієнко, Марія Яремчук, Ярмач, Павло Табаков, гурти «Пара Нормальних», «Ray Band», «Куку Шанель» та «Шпильасті кобзарі», збирали гроші для 72-ї білоцерківської бригади.

«Перша ластівка четвертої фази – це концерт у Білій Церкві. Як і обіцяли, ми розпочинаємо збір коштів на потреби військових від їхніх земляків. Тому цілком природно, що, купивши за 50 гривень квиток, кожен мешканець Білої Церкви підтримав своїх у 72-й бригаді», – сказав музичний продюсер туру Віталій Пастух.

На концерт прийшло кілька тисяч мешканців міста. У вишиванках, із жовто-блакитною символікою, вони зустрічали артистів вигуками: «Слава Україні!» Розпочався захід із ушанування пам'яті загиблих у зоні АТО хвилиною мовчання. Потім на сцені з'явилися учасники гурту «Куку Шанель». Павло Табаков виконав пісню, присвячену Небесній сотні. Тоня Матвієнко вийшла на сцену з прапором України. Настя Приходько разом із глядачами виконала державний гімн. Кількатисячний натовп зустрів Ярмача співаючи «Моя страна не упадет на колени», а бійці із 72-ї бригади винесли на сцену прапор.

«Кордони наші вкаже пісня»

Микола ЦИМБАЛЮК

Війна, що точиться на південному сході України, підняла з глибин народу могутню хвилю численних ініціатив.

Але йдеться про одну з-поміж них – благодійні концерти збірного колективу арт-волонтерів під керівництвом відомого режисера Сергія Архипчука, якій передувала акція «1 хвилина миру». Потім був виступ у навчальному центрі Збройних сил України «Гончарівське», концерт хору «Чумаки» в шпиталі...

Для подальшої роботи бракувало небагато – транспорту. Була надія домовитися з Мінтрансом про три вагони, але виявилось, що це нереально, і було вирішено пересісти на автобуси. Неоціненну допомогу арт-волонтерам надали міністерства молоді та спорту, культури і, звичайно ж, оборони.

Акція «Кордони наші вкаже пісня» розпочалася в Києві на Софійській площі ще 24 серпня. А наступного дня на схід

вирушив перший мистецько-просвітницький десант. Кілька днів тривали численні зустрічі і концерти, було подаровано сотні книг, зокрема видавництва «Просвіта».

Мистецька бригада у складі: дуету Інеси Братушик та Ореста Хоми, кобзаря Василя Лютого, поета-забіяки Артема

Полежака, Марії Кудрявцевої та Платона Левіта, «людини-театру» Володимира Смотрителя, письменника Олександра Шугая у співпраці з солістами Музичного центру Збройних сил України (м. Чернівці) Іваном Супруном та Іриною Пекельною – відвідала військові частини Миргорода,

Полтави, Дніпропетровська, Новомосковська, Запоріжжя та інших гарнізонів. А згодом до неї долучився ще й Академічний камерний оркестр Волинської філармонії, перший концерт якого відбувся у Дніпропетровському військовому госпіталі.

Між військовими і митцями впродовж кожної зустрічі з першої ж пісні, яку виконував Іван Супрун, вмиг вибухало енергетичне силоче поле любові до рідної землі, готовності стати на її захист. А фінальні пісні дуету Інеси Братушик і Ореста Хоми повертали слухачів до рідного краю, до батьківського порогу, проганяли з їхніх обличчя ранню не по роках суворість і недовіру.

Артистам і музикантам доводилося працювати у незвичних для них умовах, іноді й у польових. А в одній із частин – навіть у напівтемряві. Та винагородою для всіх було щире спілкування, фотографування на пам'ять і автографи артистів на прохання бійців.

Фото Віктора ГЛАЗКА

Однолітки Незалежності

МИХАЙЛО СТРИЖКА: «ЙДУ НА СХІД ЗАРАДИ ВЕЛИКОЇ МЕТИ»

17-річний киянин Михайло Стрижка – доброволець одного з батальйонів, що воюють у зоні АТО.

Його життя – це спротив. Спротив тяжкій економічній ситуації, знахабнілим чиновникам, засиллю іноземного флуду...

Тож і перше моє запитання до Михайла: коли почалася твоя «історія спротиву»?

– Моя «історія спротиву» почалася тоді, коли я почав цікавитися політичними рухами. Це відбулося в дев'ятому класі, коли я ходив на «ультрас-трибуну».

– Які життєві цінності намагаєшся відстоювати?

– У житті намагаюся відстоювати позицію, що людина сама господар свого життя, ніхто за неї не може вирішувати.

– Ти брав участь у Євромайдані?

– Уперше взяв участь у сутичках на Банковій, після баскетбольного матчу. Потім ще кілька разів був на Майдані і брав участь в акціях протесту. Але все змінилося після законів 16 січня, які прийняла Верховна Рада 235-ма піднятими руками. Саме тоді почався справжній бунт. І саме тоді я оселився в КМДА разом зі своїми хлопцями, щоб бути у вірі подій.

– Чому ти вирішив воювати у добровольчому батальйоні?

– Їхати на Схід хотів ще тоді, як почалася перша бійня. Згодом, гортаючи новини в соціальній мережі, наткнувся на оголошення про набір добровольців. Саме тоді

я вирішив їхати остаточно, адже потрібно було захищати країну і довести людям, що я вже не той хлопчик, яким був раніше.

Михайло поїхав на АТО без документів: за словами хлопця, його паспорт згорів на Майдані. У нього була лише копія. Згодом виявилось, що Михайлові 17 років, а на копії паспорта він просто додав собі у Фотошопі один рік. Командування за першої ж нагоди відправило хлопця назад до столиці. 18 років Михайлові Стрижці виповниться 21 листопада.

– А ще на Схід їхати збираєшся?

– Збираюся. Уже домовився з батальйоном «Печерськ». Трохи грошей зароблю на екіпування і буду їхати.

– Після 21 листопада?

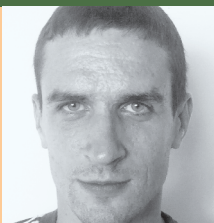
– Хочу хоча б до 18-річчя почекати, щоб офіційно їхати. Але може й раніше...

– Чого, на твій погляд, бракує сучасній Українській державі?

– Українській державі все ще бракує національної свідомості і правильного патріотичного виховання молоді. Адже саме завдяки цим засадам у мирний час можна досягти великої мети – сильної незалежної України.

Євген БУКЕТ

редактор
Руслан ОНОПРІЄНКО

ОДЕЩИНА

ОРГКОМІТЕТ

Успіх виставки-форуму забезпечив склад організаційного комітету, до якого увійшли директор бібліотеки імені М. Горького Ольга Ботушанська, президент Української асоціації видавців та книгорозповсюджувачів Олександр Афонін, відомі діячі науки, культури, керівники підрозділів органів місцевого самоврядування, благодійних фондів, просвітницьких організацій і провідних бібліотек.

Постійну підтримку в організації заходів виставки-форуму надають Одеська обласна державна адміністрація, управління культури і туризму, управління освіти і наукової діяльності, управління інформаційної діяльності облдержадміністрації, Одеська обласна й Одеська міська ради, управління з питань культури і мистецтв міськради, районні та міські ради міст Одещини, в яких традиційно проходить свято української книги, Одеська обласна організація Національної спілки письменників України, Одеська регіональна організація Національної спілки журналістів України, члени організаційного комітету. Традиційною інформаційною підтримкою виставки є щорічне видання каталогу «Всеукраїнська виставка-форум "Українська книга на Одещині"»,

який містить відомості про засновників, організаторів, видавництва, що беруть участь у виставці, цікаву інформацію про місто або районний центр, де проводиться вишне свято української книги, довідка про провідні бібліотеки регіону, культурні заклади міста.

НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА

Невід'ємною складовою виставок-форумів стала широка популяризація документних фондів бібліотеки. Було підготовлено масштабні експозиції: «Коли книга стає мистецтвом: 100 взірців книжкової ілюстрації», «Рідкісні видання як національне надбання України», «Скарби книжкового мистецтва: українські стародруки XVI–XVIII століть», «Українське козацтво: з рукописного фонду ОДНБ імені М. Горького і колекції бібліофіла Тараса Максим'юка», «Пам'ятка слов'янської духовної єдності: з колекції рукописів ОДНБ імені М. Горького», «Мови рідної крила міцні», «З глибин віків: українські книги XVI–XIX століть», «Зібрання рукописних та друкованих Євангелій у фондах ОННБ імені М. Горького: до 450-річчя української першокини – Пересопницького Євангелія» та ін.

Емілія Василевська,
завідувач відділу наукового комплектування фондів ОННБ імені М. Горького

Чільне місце серед соціокультурних заходів Одеської національної наукової бібліотеки імені М. Горького належить Всеукраїнській виставці-форуму «Українська книга на Одещині».

Цей унікальний креативний бібліотечний захід загальнонаціонального рівня є важливою просвітницькою акцією з популяризації української книжки.

Уже 15 років поспіль кінець травня в Одеській області знаменується масштабним книжковим святом: до Одеси на виставку-форум «Українська книга на Одещині» з'їжджаються представники провідних видавництв та бібліотечних закладів України. Творчі й ділові зустрічі видавців, бібліотечних фахівців і книголюбів сприяють появі нових книжкових проєктів, відкриттю нових літературних імен, широкій популяризації української книги, поповненню бібліотек південного регіону новими вітчизняними виданнями.

Для поповнення фондів новою літературою та задоволення зростаючого читачього попиту і було організовано благодійницьку акцію «Для майбутніх поколінь», завдяки якій до бібліотечного фонду надійшло понад 5 тисяч видань від організацій, установ, добровільних фондів та приватних осіб. У рамках цієї акції, з ініціативи директора Одеської державної наукової бібліотеки імені М. Горького Ольги Ботушанської та за широкої підтримки Міністерства культури України, Української асоціації видавців та книгорозповсюджувачів, Книжкової палати України імені І. Федорова та органів місцевого самоврядування, у 2000 році було проведено першу виставку-презентацію книжок провідних видавництв України «Українська книга в Одесі». Так зародилася традиція проведення виставки-форуму в стінах Одеської національної наукової бібліотеки імені М. Горького.

Видавнича радість

ВАЖЛИВІ РІШЕННЯ

З 2002 року виставка-презентація почала проводитися не лише в Одесі, а й в одному з міст чи районних центрів Одещини, а сама виставка-презентація переросла у Всеукраїнську виставку-форум «Українська книга на Одещині». Виїзні свята української книги відбулися вже у 12 районних центрах і містах Одещини та всюди мали надзвичайну популярність серед місцевого населення. А виставка-форум стала вагомим подією загальнонаціонального масштабу.

Високо оцінила досягнення бібліотеки в організації та проведенні виставки-форуму Одеська обласна рада, яка 2004 року ухвалила доленосне рішення «Про затвердження регіональної програми розвитку і функціонування української мови на 2004 – 2010 роки», а 2011 року затвердила обласну цільову програму «Культура Одещини – 2012–2015 роки», що передбачає щорічне фінансування Всеукраїнської виставки-

форуму «Українська книга на Одещині» в розмірі 10 тисяч гривень.

За проведення свят української книги на Одещині бібліотека удостоїлася Почесної грамоти Міністерства культури України. Відзнаки міністерства отримали й активні організатори та учасники виставки-форуму, зокрема Ніна Прибега, директор Державного спеціалізованого видавництва «Мистецтво».

УЧАСНИКИ

Приємно, що в роботі виставки-форуму беруть участь заступники міністра культури України та провідні фахівці міністерства, співробітники Державного комітету телебачення та радіомовлення України, керівники Одеської обласної державної адміністрації, Одеської обласної та Одеської міської рад, відомі вчені, письменники й інші почесні гості.

Виставка-форум заслужено поцінується людьми, небайдужими до відродження національної духовності, розквіту культури. Серед них особливе місце належить меценатам бібліотеки, почесним благодійникам Одещини, лауреатам Галереї «Люди щедрих сердець» бібліотеки імені М. Горького. Упродовж багатьох років виставка-форум проводиться за активної підтримки Благодійного фонду «Надія, Добро і Добробут», Одеського морського торговельного порту,

Одеської обласної державної телерадіокомпанії та ін.

З року в рік зростає кількість видавництв – учасників виставки-форуму. Якщо у першій виставці брали участь 29 видавництв, то нині їх уже 80. Зростала і кількість представлених на виставці назв книг та інших видів видань – від 500 у першій виставці 2000 року до понад 5 тисяч у 2013-му. Видавництва представляли нову наукову, довідково-енциклопедичну, навчальну, дитячу, художню книгу; видання, присвячені історії та культурі України, українському фольклору, питанням економіки, педагогіки, літературознавства, мистецтва, філософії та релігії; книги патріотично-громадянської тематики. На виставці були представлені також картографічні видання, мультимедійні навчально-ігрові програми для дітей, поштові листівки тощо.

Учасниками виставки-форуму були також представники української діаспори в Румунії – «Союз українців Румунії», громадська організація «Альянс Франсез, Одеса» та Одеська філія Грецького фонду культури.

ПРЕЗЕНТАЦІЇ

Упродовж п'ятнадцяти років у рамках виставки-форуму проведено близько 400 презентацій книг, видавництв, видавничих проєктів, у яких брали участь відомі українські письменники. ▶

ОДЕЩИНА

НАЙКРАЩЕ ВИДАННЯ

Значно активізувало роботу виставки-форуму започаткування конкурсу на кращу книгу, яку оцінювало журі в складі провідних науковців і фахівців у галузі науки, культури, мистецтва, видавничої та бібліотечної справи. Переможці конкурсу визначалися у восьми номінаціях: «Дитячий світ», «Сучасне літературно-художнє видання», «Навчальна книга», «Українська та зарубіжна художня класика», «Енциклопедичне та довідкове видання», «Літературознавство, мистецтво, фольклор», «Наукове та науково-популярне видання» та «Історична спадщина».

Журі конкурсу за ці роки розглянуло близько 800 книг, представлених на конкурс, з них понад 200 відзначено почесними дипломами. Доброю традицією стало відзначати спеціальними дипломами авторів, упорядників, спілки, музеї та інші культурологічні заклади, які свій творчий здобуток втілили у цікаві, корисні видання.

Високий професіоналізм і неупередженість висновків журі виставки-форуму «Українська книга на Одещині» неодноразово підтверджувалися тим, що відзначені на одеському форумі видання отримували відзнаки та премії на інших українських книжкових конкурсах. Так, книга Оксани Забужко «Сестро, сестро» («Факт», Київ), яка перемогла на виставці-форумі у номінації «Краще літературно-художнє видання», отримала також відзнаку в номінації «Сучасна українська проза і драматургія» на всеукраїнському конкурсі «Книжка року – 2003». Зібрання творів Тараса Шевченка у 6 томах («Наукова думка», Київ) стало переможцем у номінації «Українська та зарубіжна класика» у всеукраїнському рейтингу «Книжка року – 2004», книжка «Кира Муратова» із серії «Имена Одесской киностудии» («Астропринт», Одеса) – у всеукраїнському рейтингу «Книжка року – 2005».

У 2008 році в номінації виставки-форуму «Історична спадщина» здобула перемогу книжка-атлас «Україна на стародавніх картах XVI–XVII ст.» («Картографія», Київ), вона згодом перемогла на Дванадцятomu форумі видавців у Львові. Лауреатом конкурсу «Твої імена, Одесо!» стала книжка «Старая Одесса. Забытые страницы. Исторические очерки и воспоминания» («Мистецтво», Київ), підготовлена до друку фахівцями бібліотеки імені М. Горького. Вона ж таки стала лауреатом виставки-форуму у 2004 році й отримала нагороду в номінації «Візитівка» як найкраще краєзнавче видання на конкурсі «Книжка року – 2004». Книжка «Французи в Одесі» («Наш час», Київ), відзначена на нашому конкурсі виставки-форуму, увійшла до десятки кращих видань конкурсу «Книжка року – 2013» у номінації «Візитівка» (краєзнавча і туристична література).

► Найяскравішими серед них були презентації науково-публіцистичного видання – книги відомого громадсько-культурного діяча, письменника Анатолія Погрібного «Розмови про наболіле, або Якби ми вчилися так як треба»; навчального проекту «Все для школи» громадської організації «Форум видавців» (Львів); історичного дослідження «Піст від диявола» (про голодомори в Україні) ігумені Свято-Архангело-Михайлівського жіночого монастиря Серафими; поетичної збірки Олександра Афоніна «А я залишаюся в літі»; книги телеведучого Юрія Макарова «Культурний шар»; роману лауреата Національної премії України імені Тараса Шевченка, головного редактора журналу «Кур'єр Кривбасу» Григорія Гусейнова «Повернення в Портленд».

Велику зацікавленість відвідувачів викликали широко знані в Україні видавничі проекти, зокрема всеукраїнський конкурс романів, кіносценаріїв та п'єс «Коронація слова» за участі лауреата Національної премії України імені Та-

раса Шевченка поета Тараса Федюка, а також переможців конкурсу Андрія Кокотюхи і Ярослави Литвин, Володимира Лиса і Вікторії Горбунової та ін.

СВЯТА КНИГИ

Неодмінним заходом у програмі виставки-форуму є візні свята української книги в районних центрах та містах Одещини. Такі свята відбулися в Овідіополі (2002), Білгороді-Дністровському (2003, 2004), Южному (2005), Комінтернівському (2006), Роздільній (2007), Котовську (2008), Арцизі (2009), Білявці (2010) Ширяєвому (2011), Ізмаїлі (2012), Іллічівську (2013). Значимість таких заходів полягає в безпосередньому спілкуванні мешканців районних центрів із діячами художнього слова, письменниками-початківцями, творцями нових книг.

Візні свята книги традиційно супроводжується даруванням нових книжок бібліотекам шкіл-інтернатів, дитячим будинкам, районним та сільським бібліотекам, будинкам для людей похилого віку. За п'ятнадцять років провідні ви-

давництва України передали таким установам близько 15 тис. нових видань. Постійними учасниками благодійних акцій стали видавництва «Наукова думка», «Університетська книга», «Підручники і посібники», «Навчальна книга – Богдан», «Мистецтво», «Твердіня», «Університетська книга» та інші. Не залишилася осторонь і бібліотека імені М. Горького, яка за роки проведення виставок-форумів передала бібліотекам області понад 30 тисяч видань.

Виставка стала своєрідним засобом громадського моніто-

рингу стану і динаміки книжкової справи в Україні, перетворилася на методологічний творчий захід для бібліотечних фахівців держави. Вона переконує, що книга залишається основним джерелом інтелектуального і культурного розвитку особистості. Адже через книгу формуються у читачів любов і повага до рідної землі, усвідомлення своєї причетності до збереження й примноження духовних скарбів народу.

Фото надані організаторами Форуму

185-річчя бібліотеки

Одеська національна наукова бібліотека імені М. Горького є своєрідною візитівкою Одеси.

Отож природно, що 185-річчя книгозбірні, яке відзначатиметься у вересні, стане святом не лише для колективу бібліотеки, а й для всіх одеситів. Знаменна дата в історії одного з провідних науково-інформаційних, культурно-освітніх, науково-методичних центрів України приверне увагу й широкої читачької громадськості з усіх куточків нашої держави.

Урочистості з нагоди 185-річчя бібліотеки імені М. Горького відбудуться в рамках XV Всеукраїнської виставки-форуму «Українська книга на Одещині», яка запланована на 24–26 вересня. Традиційно виставку-форум проводять спільно Міністерство культури України, Українська асоціація видавців та книгорозповсюджувачів, Одеська національна наукова бібліотека імені М. Горького за підтримки Державного комітету телебачення та радіомовлення, Одеської обласної державної адміністрації, Одеської обласної та Одеської міської рад і Книжкової палати України імені І. Федорова.

Чільне місце у програмі форуму відведено Всеукраїнській науково-практичній конференції «Бібліотека XXI століття» у новому соціокультурному вимірі».

Привітати бібліотеку з днем народження прийдуть представники влади, дипломатичного корпусу, духовенства, колеги-бібліотекарі, видавці, книгорозповсюджувачі, вчені, викладачі та студенти, міжнародні партнери бібліотеки, громадські діячі, журналісти.

Урочисті збори відбудуться в Одеському обласному театрі ляльок. Теплу і дружню

атмосферу свята підтримають одеські митці, які подарують учасникам та гостям форуму святковий концерт.

Відвідувачам виставки-форуму традиційно пропонується низка цікавих презентацій видавничих новинок, книжкових виставок, зустрічей із фаворитами престижних конкурсів та літературних рейтингів. Відбудеться також

відзначення переможців конкурсу читачьких рецензій на книжкові новинки та конкурсу «Краща книга XV Всеукраїнської виставки-форуму "Українська книга на Одещині"».

Учасники та гості літературного свята зможуть відвідати віртуальний музей історії бібліотеки, ознайомитися з постійно діючою ілюстративно-документною виставкою, що розповідає про 185-річний шлях «Горьківки» – від міської публічної бібліотеки до національної наукової книжкової скарбниці, погортати журнали та випити кави у літньому читальному залі, що розгорнувся у дворику бібліотеки в рамках проекту «Вікно в Америку».

Розкриття бібліотечних фондів, популяризації доробку бібліотеки в галузі бібліографії, бібліотеко- та книгознавства сприятимуть участь бібліотеки імені М. Горького у XVIII Міжнародній книжковій виставці-ярмарку «Зелена хвиля» та підготовлені фахівцями бібліотеки цикли передач в ефірі обласного телебачення і радіо.

Подарунком рідній бібліотеці стануть і два нових вагомих видання, які побачать світ якраз напередодні свята, – збірник наукових статей «Скарбниця культури» (Вип. 4) та бібліографічний покажчик «Праці, публікації працівників ОНБ імені М. Горького: 2000-2012 рр.».

редактор
Наталія ЗІНЧЕНКО

україна і світ

■ ГОЛДА МЕЙР

«Багато разів у житті мені довелося випробувати ті відчуття: страх, почуття, що все руйнується, що я не така, як інші. А ще – інстинктивну глибоку впевненість: якщо хочеш вижити, ти повинен щось зробити сам».

■ ЕЛІАВ БЕЛОЦЕРКОВСЬКІ

Надзвичайний і Повноважний Посол Держави Ізраїль в Україні:

– Я лише два тижні в Києві. Дуже радий і здивований тій кількості людей, що прийшла на відкриття виставки.

Якщо ви побуваєте в Тель-Авіві, пройдете його вулицями, то не зможете не помітити в їхніх назвах імена видатних діячів Ізраїлю. Та вони стосуються не лише нашої держави, а й України. І ця спільна культурна спадщина є базою для розвитку обох наших країн.

Хочу запевнити, що ми будемо допомагати усім, чим зможемо, Україні, щоб вона розвивалася.

■ ІЗРАЇЛЬ-УКРАЇНА

Посольство Держави Ізраїль в Україні та Інститут юдаїки відкрили в Музеї історії Києва унікальну виставку, присвячену видатним постатям в історії Ізраїлю, життєвий та творчий шлях яких нерозривно поєднаний з Україною.

На відкритті виступив нещодавно призначений Надзвичайний і Повноважний Посол Держави Ізраїль в Україні пан Еліав Белоцерковські та заступник міністра внутрішніх справ Ізраїлю пані Файна Кіршенбаум.

Експозиція має назву «Шлях до мрії: внесок вихідців з України у створення держави Ізраїль». Авторами текстів – директором Інституту юдаїки Юлією Смілянською та головним дизайнером виставки Оленою Заславською – було опрацьовано чимало документальних та краєзнавчих джерел, проведено справжню наукову розвідку.

Організатори підкреслюють, що Україна довгий час була місцем зосередження третини всього європейського єврейства. На рубежі XIX і XX століть на території сучасної України проживало 2,6 млн євреїв.

Виставка складається з 54 плакатів оригінального дизайну. Вони присвячені вихідцям з України, які в різні часи, починаючи з 1880-х років до 1948-го, брали активну участь у створенні Держави Ізраїль.

Харківські мрійники

Наталія ЗІНЧЕНКО

Директор Інституту юдаїки Юлія Смілянська розповідає про проект «Шлях до мрії: внесок вихідців з України у створення Держави Ізраїль», який готували за ініціативи Посольства Держави Ізраїль в Україні за підтримки Американського розподільчого комітету «Джойнт».

Епіграфом до виставки ми взяли цитату Володимира Жаботинського: «Вулицями міст часто проходили скромні, мішкувато одягнені люди, іменами яких, коли вони помруть, потомство назве ці самі вулиці», – розповідає пані Юлія.

Саме про цих людей, які втілили мрію багатьох поколінь у реальність, і йде мова. Це лише невелика частина тих, про кого хотілося б розповісти. Тих, чими зусиллями пустельна земля перетворювалася на квітучу державу.

ВЕЛИКА МРІЯ

Перший блок – про євреїв українських земель, для яких фраза «наступного року в Єру-

салимі» була абсолютною реальністю. Одна з ілюстрацій цієї мрії – історія цадика Леви Іцхака з Бердичева.

Прочитавши в договорі, що укладається перед весіллям, фразу «Весілля відбудеться в місті Бердичеві...», рабі Леви Іцхак в обуренні розірвав документ і продиктував: «Весілля відбудеться в святому місті Іерусалаїмі... Але, якщо доти, не дай Боже, не з'явиться Машіах, тоді весілля відбудеться в Бердичеві...»

Мрії засновника хасидизму Бешта в Меджибожі і його онука ребе Нахмана в Брацлаві або Шнеура Залмана в Гадячі, або зовсім не «святого» героя письменника Менделе Мойхер Сфоріма – Веніаміна з міста Глушська – створювали простір, на якому в XIX столітті починає закладатися фундамент майбутньої держави.

А в 1882-му ці мрії стали втілюватися зусиллями крихітної групи харківської моло-

ді. Їх було близько 30, вони назвали свій гурток за першими літерами їхнього девізу на івриті, взятого з книги пророка Ісайї: «Бейт Яаков, лху ве-нелха!», що в перекладі означає: «Будинок Яакова, вставайте й підемо». Молодь вирішила відправитися в Ерец Ізраель, працювати на землі й підготувати місце для тих, хто приїде слідом за ними.

Через деякий час їх було вже 525 осіб. ►

Проект «іншості»

Виставка «Шлях до мрії: внесок вихідців з України у створення Держави Ізраїль» – уже не перший проект, дизайнером якого є я. Та цей – особливий, адже стосується не тільки України.

Цього разу складність в оформленні полягала в тому,

що матеріалів виявилось набагато більше, ніж могли вмістити за площею наші плакати. Тому доводилося обрізати тексти буквально по живому, іноді щось переписувати, щоб у мінімальному обсязі донести основну думку.

Та й відомих постатей Ізраїлю, які походять з України, на-

справді набагато більше. Вважаю, що така експозиція дуже потрібна обом країнам.

Я переклала б усі тексти на іврит спеціально для учнів ізраїльських шкіл. Адже вони мають знати і пам'ятати, що країну, в якій вони так вільно себе почувають, ціною власного благополуччя, а інколи й

ціною власного життя, будували вихідці з гордої і волелюбної держави під назвою Україна, яка сьогодні так схожа на Ізраїль.

Олена ЗАСЛАВСЬКА,
головний дизайнер виставки

україна і світ

■ ИНСТИТУТ ЮДАЇКИ

Був створений на початку 90-х років, після здобуття Україною незалежності.

Члени цієї організації намагалися зафарбувати білі плями в історії. Адже із середини 30-х років тема юдаїки в колишньому Радянському Союзі була під забороною і тому ніяк не досліджувалася. Культурліга та Інститут єврейської пролетарської культури були закриті. Існував дивний парадокс: єгиптологи у нас були, а спеціалістів із юдаїки не було.

Нині, коли дві світові школи з юдаїки – ізраїльська і петербурзька – хочуть показати своїм студентам щось історичне, вони везуть їх до України, адже основний пласт євреїв Російської імперії мешкав саме в нашій державі та в Білорусі.

В Україні збереглися унікальні синагоги, кладовища з надгробками фантастичної краси, характерні для окремих регіонів, збереглася неповторна архітектура забудова XVIII століття. Численні єврейські художники, письменники, музиканти, визнані у світі, походять з України.

Тут народився хасидизм. Цадіки, які були свяtimi для ашкіназького єврейства, поховані на нашій землі. Тобто Україна може стати центром паломництва для світового єврейства. Це вже частково спостерігається в Умані, Меджибожі.

Інститут займається вивченням, дослідженнями, систематизацією документів, виставками, екскурсіями. Починали цю роботу ентузіасти з єврейських общин на місцях. Нині вже існує широка мережа, що включає різні міста та селища України.

При Києво-Могилянській академії кілька років тому відкрився факультет юдаїки. Уже навіть захищено одну дисертацію з хасидизму. Її автор – Катерина Малахова.

ЮЛІЯ СМІЛЯНСЬКА

Народилася у Києві. Закінчила математичну школу, потім фізмат педуніверситету, працювала програмістом. У 22 роки познайомилася з геніальним столичним екскурсоводом Оленою Рахліною, і це різко змінило її життя. Юлія почала ретельно вивчати історію Києва, закінчила курси екскурсоводів. Уже більш ніж 30 років проводить екскурсії містом.

У 1996 році почала працювати в проєкті «Ті, хто пережив ШОА», ініційованого Стівеном Спілбергом. Із цього періоду починається занурення в єврейську історію українських земель.

Досліджувала публікації про Голокост в окупаційній і вітчизняній пресі. Проводила семінари для вчителів: спочатку в Україні, потім у Росії й Білорусі. І, нарешті, в Яд Вашем. Кілька років тому колишній директор Інституту юдаїки Леонід Фінберг запропонував пані Юлії очолити цей інститут.

► РОМЕНЬКА КОМУНА

А далі – перший пароплав з Одеси в Яффу, пустеля і малярійні болота, смерті від хвороб і від куль, героїчні біографії, сліди, радість, пісні, 45-метровий колодязь, закладений Йосипом Файнбергом із Севастополя на місці майбутнього Рішон-ле-Ціона, перший кібуц, який заснувала «роменська комуна» – десять юнаків і дві дівчини з міста Ромни. Перша дитина в кібуці, яка народилася у Мір'ям і Йосипа Бараца (Мір'ям – із Богуслава, Йосип – із Вінницької області) – все це можна побачити на нашій виставці. Велику роль в акумулюванні коштів для покупки земель на святій землі зіграв Одеський комітет.

Не можна не згадати і про створення єврейського легіону – дітища Зеєва, Жаботинського та Йосипа Трумпельдора, про перші загони, які захищали єврейські поселення, і про єврейські колгоспи в Криму, в яких, за задумом Трумпельдора, молодь буде вчитися працювати на землі, щоб в Ерец Ізраїлі з'явилися фахівці.

КРИМ

У 20-х роках, коли більшовики заборонили Бога, всі єврейські містечка втратили стрижень, за яким вони жили 2000 років, тобто всю епоху розсіяння, коли головною була синагога і на цьому будувалася вся діяльність общини.

Раніше євреї землі не мали. Їм було заборонено на ній працювати, тому вони й не вміли цього робити. І ось люди із містечок вирішили переселити на пустирі – до степової частини Криму. Там було багато землі і майже не було води.

До слова, систематично зрошення створили в Криму саме євреї. Вони започаткували понад 130 колгоспів. Почали навчати молодь працювати на землі. Йосип Трумпельдор спеціально приїхав до Криму, щоб організувати цей процес. Тоді Ліля Брік зняла чудовий фільм «Євреї на землі», а Шкловський і Маяковский написали до нього титри.

У Криму навіть планували створити єврейську радянську республіку. Утім, згодом Сталін

вирішив, що Біробіджан для них є кращим, і євреїв відправили туди. У 30-х роках єврейські колгоспи закрили, а деяких найбільш активних членів колгоспів навіть розстріляли.

ПОБУДОВА ДЕРЖАВИ

Дорога від «єврейського національного осередку» до держави – тяжкий період боротьби і втрат, який закінчився 14 травня 1948 року, коли була підписана Декларація незалежності Ізраїлю. Серед 38 підписантів була й уродженка нашого міста Голда Меїр.

Наступний етап – побудова держави. І тут також наші земляки часто опинялися на ключових позиціях. Два прем'єр-міністри і два президенти держави Ізраїль – вихідці з

українських земель. Інженери та художники, поети й агрономи – всі вони будували одну з найрозвиненіших на сьогодні держав світу, яка асоціюється нині з високими технологіями, з розвиненими сільським господарством, медициною, освітою, з квітучими землями і рукотворними лісами.

Експозиція проєкту побудована так, що кожна історична подія показується через біографію окремих людей. І про кожного з них можна робити окремі виставки, писати книги, знімати фільми... Звичайно, ці люди повинні стати надбанням не тільки ізраїльської, а й української історії.

Фотознімки:
Олексія ЗАСЛАВСЬКОГО

Початок держави

Як і чому виник задум проведення у Музеї історії Києва виставки «Шлях до мрії: внесок вихідців з України у створення Держави Ізраїль» нашої газеті розповів заступник Надзвичайного і Повноважного Посла Держави Ізраїль в Україні Іцхак Кармель КАГАН.

– Давно відомо, що багато діячів єврейської національності, вихідців з України, прославляють і прославляють у світі як Україну, так і її культуру.

Саме ці люди, іменами яких названі вулиці ізраїльських міст, втілили там мрії, якими вони марили тут. Створили в недружньому оточенні, на піску, державу. Частина наших міст досить схожа на українські. Скажімо, бульвар Ротшильда і вулиця Бен-Ціон в Тель-Авіві нагадують київські... Тут можна

знайти і типові одеські вулички та дворики. Вони привнесли в нашу країну свій неповторний колорит. Там і досі збереглася одеська говірка.

Тож виставка, певною мірою, – данина своєму корінню. Вона є ніби перегуком часів, перегуком культур. Ми спочатку планували виставити десь 20–25 плакатів. Але вже зробили понад півсотні і дійшли лише до 30-х років. На цьому вирішили поки що зупинитися, бо оглянути такий великий історичний масив за один раз просто неможливо.

А все починалося з мрії. Мрія, до речі, також родом з України. Вона належить кільком харківським студентам.

Деякі роботи пов'язані з розвитком держави. Є тут і згадка про перший симфонічний оркестр. І про кібуци, які створили вихідці з Полтавщини.

Пан Іцхак Кармель Каган також наголосив на тому, що ми й нині маємо багато спільних сторінок історії і культури. Так, зовсім недавно в Одесі було продовжено показ виставки «Одеські парижани».

– Група українських меценатів «Авангард» викупила на аукціоні Sotheby's близько 80 картин одеських художників, які жили в Парижі. Ці картини потрапили до Ізраїлю з колекціонером Перельманом, який зберіг живопис цієї епохи. А звідти, на жаль, картини пішли на аукціон. Виставка вже проходила в Києві у Національному художньому музеї, а нині експозиція демонструється в Одесі. Частина художників загинула в катастрофах, ГУЛАГах, а їхні картини збереглися.

Скоро наші джазові гурти приїдуть до Чернігова на фестиваль джазу. І, безперечно,

ми беремо участь у Гогольфесті. Проводимо майстер-класи, перформанси...

Нещодавно привозили клоунів. Це не звичайні клоуни, а ті, які працюють у лікарнях, особливо в дитячих, в онкоцентрах. Дитячі усмішки, повірте, цього варті.

Наталія ЗІНЧЕНКО
Фото Юрія ШКОДИ

редактор
Євген БУКЕТ

краєзнавство

■ ПЕТРОМ ТРОНЬКОМ ПИШАЄТЬСЯ БОГОДУХІВЩИНА

Голова Богодухівської райдержадміністрації Харківської області Дмитро Тризна належить до тих людей, із ким Петро Тронько тісно співпрацював протягом тривалого часу. Відвідуючи рідні місця, Петро Тимофійович обов'язково заходив до райвиконкому чи районної ради, аби поцікавитися станом справ. Саме в органах місцевого самоврядування на різних посадах у 1980–1990-х роках працював Дмитро Кирилович. Йому доводилося не тільки супроводжувати академіка у поїздках Богодухівським районом, але й пощастило спільно вирішувати нагальні проблеми, які громаді не під силу було розв'язати самотужки.

– **Пане Дмитре, як відомо, Петро Тимофійович усіляко опікувався малою батьківщиною, намагаючись реалізувати тут якомога більше проектів, завдяки яким вдалося поліпшити життя земляків. Що вдалося зробити у районі за його безпосереднього сприяння?**

– Усі жителі Богодухова вдячні своєму славному землякові за побудовані у райцентрі нову школу та районний Будинок культури. Завдяки його клопотам нам вдалося відкрити аграрний ліцей. Здавалося, у той час ці об'єкти повинні зводитися у визначений урядом термін. Якби ж то! Їх могли включити до державного плану, але не підкріпити належним фінансуванням. Врешті вони не одержували підрядника-виконавця робіт.

Петро Тронько у жодному разі не зловживав своїм службовим становищем. Він лише просив безпосередніх виконавців зважити на обставини. А вони були досить вагомими: на той час наш райцентр був серед небагатьох в Україні, що не мали у своїй інфраструктурі подібних закладів.

Також Тронько був серед ініціаторів будівництва меморіалу Слави у Богодухові і пам'ятника Жінці-матері у рідних Забрдах. Він плекав духовні цінності народу і робив усе, аби вони залишалися такими навіки.

– **Наступного року громадськість України відзначатиме ювілейну дату – сторіччя від дня народження Героя України Петра Тронька. Як до цих роковин готуються на Богодухівщині?**

– У ці дні у школах пройдуть уроки пам'яті, на яких учителі розкажуть про життєвий шлях Петра Тронька, аби діти знали про нього якомога більше. Напевне, у Будинку культури відбудеться вечір спогадів. Адже у нас живе чимало людей, котрі були знайомі з Петром Тимофійовичем, чимало з них постійно спілкувалися з ним під час його приїздів. Це буде пізнавально для всіх присутніх, бо життєва стежка Петра Тронька була насиченою подіями і досить цікавою.

Буде відкрито пам'ятні дошки на школах у райцентрі, і в селах Кленовому і Забрдах. Також плануємо перейменувати одну із центральних вулиць Богодухова, надавши їй ім'я Героя України, академіка Петра Тронька.

Володимир СУБОТА
Богодухівський район
Харківської області

Пам'ятаємо і шануємо великого земляка

Володимир СУБОТА

Уже минуло три роки, звідколи Україна попрощалася з легендарною особистістю, Героєм України, академіком Петром Троньком.

Слобожанщина для Петра Тимофійовича завжди була рідним краєм, куди він щороку залюбки приїздив. І відвідував не тільки рідні села Заброди та Кленове, що на Богодухівщині, з якими пов'язані роки його дитинства і юності, а й музеї, навчальні заклади, бібліотеки і театри області. Його справді цікавило все. І не просто заради збору інформації про їхню діяльність, а для того, щоб сприяти більш ефективній роботі цих закладів.

– Петро Тимофійович народився на Харківщині, визволив її у роки Великої Вітчизняної війни і весь подальший час вважав своїм обов'язком допомагати харків'янам у збе-

реженні культурно-історичної спадщини, – говорить директор обласного Центру краєзнавства імені Петра Тронька **Сергій Куделко**.

Петро Тимофійович був головною наглядною радою, почесним професором Харківського державного університету імені Василя Каразіна. Саме завдяки його зусиллям у цьому вищому навчальному закладі після тривалої перерви знов відчинив двері для студентства юридичний факультет. Тож наступного року, коли Україна відзначатиме сторіччя від дня народження Петра Тронька, передбачається уро-

чисто відкрити меморіальну аудиторію у Харківському національному університеті імені Василя Каразіна.

Чимало Тронько зробив і для жителів Богодухівського району. Найперше – сприяв фінансуванню газифікації сіл, будівництва і ремонту доріг, сільських будинків культури...

За активну участь у розбудові соціально-економічної інфраструктури області, відродженні пам'яткоохоронної діяльності рішенням місцевих рад йому було надане звання Почесного громадянина Харківської області, Богодухівського району, а також міст Київ, Харків, Переяслав-Хмельницький, Канів, Богодухів, Лебедин, Кам'янець-Подільський.

– Я був на кількох лекціях Петра Тимофійовича, які він читав на історичному факультеті Харківського державного університету. Минуло багато років, але я, здається, пам'ятаю кожне його слово, настільки вони були захопливими і змістовними, – розповідає лауреат премії імені академіка Петра Тронька Національної спілки краєзнавців України **Микола Шакін**.

Сьогодні він із колегами-скульпторами Олександром Демченком та Василем Семеником працює над виготовленням пам'ятника славному землякові. На сторіччя від дня народження академіка монумент буде встановлений у Богодухові. Микола Шакін власним коштом уже придбав

гранітну брилу на Янцевському кар'єрі Запорізької області.

Разом із бронзовим погруддям пам'ятник матиме розміри 2200х600х600 мм. Їхню ініціативу вже підтримали кілька обласних організацій НСКУ, які зголосилися взяти участь у подальшому фінансуванні робіт над цим пам'ятником, паралельно триває оформлення документів.

На фотознімках: Сергій Куделко; Микола Шакін та макет пам'ятника Петрові Троньку

■ ПРИНАГІДНО

Петро Тимофійович Тронько (12 липня 1915 року – 12 вересня 2011 року) – доктор історичних наук, професор, академік НАНУ, завідувач відділу регіональних проблем історії України Інституту історії України НАНУ (з 1980). Голова правління Всеукраїнської спілки краєзнавців (з 1990), потім Національної спілки краєзнавців України. Голова правління Всеукраїнського фонду відтворення видатних пам'яток історико-архітектурної спадщини імені О. Гончара (з 1996). Віце-президент Асоціації історичних міст України.

Головний редактор журналу «Краєзнавство». Голова головної редколегії науково-документальної серії книг «Ре-

білітовані історією». Почесний головний редактор журналу «Пам'ятки України». Герой України.

Був ініціатором видання і головою головної редколегії 26-томної «Історії міст і сіл Української РСР». За цю працю удо-

стоєний Державної премії СРСР у галузі науки. Будучи заступником Голови Уряду України керував проектами: створення і будівництва Меморіального комплексу «Національний музей історії Великої Вітчизняної війни 1941–1945 років» та Палацу культури «Україна» у Києві, Національного музею-заповідника запорозького козацтва у Запоріжжі.

Ініціював здійснення наукового обґрунтування і відзначення 1500-річчя Києва, а також низки ювілеїв українських історичних міст. Ініціював і доклав вирішальних зусиль для відтворення у Києві Золотих воріт, ансамблю Михайлівського Золотоверхого монастиря, Успенського собору Києво-Печерської лаври.

Головний редактор
журналу «Пам'ятки України»
Леся БОГОСЛОВ

сторінки історії

■ БЕРЕЖАНИ

Вірменська церква Св. Григорія у Бережанах цього року досягає свого 250-ліття. Сьогодні вона на балансі Державного історико-архітектурного заповідника у Бережанах, працівниками якого й було ініційовано святкування цієї визначної дати.

За сприяння Спілки вірмен України 26–27 вересня відбудеться Міжнародна науково-практична конференція «Вірмени в соціокультурній еволюції українських земель», відкриється виставка художніх полотен «Вірменія всміхнулась кольорами», силами вчителів та учнів Бережанської школи мистецтв імені М. Бездільного та камерного ансамблю «Глорія» буде влаштовано літературно-мистецький вечір «Вічність твою у душі відчуваю, дивна, божественна пісне моя». Демонструватиметься фільм «Геноцид вірмен» та презентуватимуться книжки вірменської тематики.

Надія ВОЛИНЕЦЬ

■ КІЇВ

26 вересня 2014 р. о 16-й год. у Музеї видатних діячів української культури Лесі Українки, Миколи Лисенка, Панаса Саксаганського та Михайла Старицького відбудеться відкриття виставки «Іван Франко і родина Чикаленків», яких за життя поєднувала десятилітня дружба, громадська робота і творча співпраця. До уваги відвідувачів будуть представлені матеріали, що розкривають взаємозв'язки визначних діячів. Серед них – унікальні документи, фото, книжкові видання, речі з фондів Музею, речі, подаровані онуком І. Я. Франка, Р. Т. Франком та особистого архіву онука Є. Х. Чикаленка, Є. І. Чикаленка.

Ольга ГУРАЛЬ

Волинські старожитності у Ратнові

**Сергій ТЕЛІЖЕНКО,
Віталій ТКАЧ**

Протягом останніх трьох місяців у північній частині села Ратнів Луцького району Волинської області проводяться археологічні розкопки.

Державне підприємство «Волинські старожитності» досліджує багаточислове поселення «Урочище Ріписько», яке розташоване на виступаючому місці надзаплавної тераси правого берега річки Черногузка.

Слід зазначити, не останню роль у рішенні проводити розкопки зіграли численні випадки незаконних зборів археологічних матеріалів грабіжниками з металощупачами.

Згідно з попередніми висновками експертів, можна стверджувати, що досліджуване місце мала щонайменше 7–8 епізодів заселення. Найдавніші знахідки – вироби з крем'яно, поверхня якого вкрита блакитною патиною, – належать до епохи пізнього палеоліту.

Наступними мешканцями поселення були представники культури лінійно-стрічкової кераміки епохи неоліту, які за-

лишили після себе надзвичайно цікаву споруду – котлован, імовірно округлої форми, на дні якого розташовано вогнище. Слід зазначити, що культура лінійно-стрічкової кераміки – це перша землеробська культура на території Волині, представники якої мігрували з Подунав'я.

В епоху енеоліту місцевість відвідувалася представниками трипільської культури, які залишили після себе поодинокі уламки ліпного посуду та крем'яні вироби.

Доба бронзи на пам'ятці представлена кількома культурами. До раннього її етапу належать знахідки кераміки двох культур – межановицької та стжижовської, представники яких зазвичай на Волині утворювали спільні поселення, причому межановицьке населення було тут корінним. Жителі поселення займалися землеробством, про що свідчить знайдений крем'яний серп, та були досить войовничими – виявлено два наконечники стріл та два уламки бойових сокир із каменю. У пізніший етап доби бронзи в урочищі проживали племена тшинецько-комарівської культури.

У ранньому залізному віці на Ріпиську заснували поселення носії лужицької та милоградської культур. Остання стала для дослідників несподіванкою, оскільки пам'ятки цієї культури у Волинській облас-

ті ще не були відомі – традиційною територією милоградських племен є басейн річки Горинь та території Південної Білорусі.

У римський час долина річки Черногузки стала осередком вельбарської культури германців-готів – тут відомо чимало її поселень та два могильники.

У середньовіччі урочище Ріписько заселяють давні слов'яни. Як вдалося з'ясувати, поселення волинян виникло тут у VIII–IX ст. й існувало до XII–XIII ст. Знайдено низку цікавих речей, які характеризують матеріальну культуру слов'яно-руського часу – пряслиця з глини, мергелю та сланцю, скляні намистини та вставка на перстень, амулет у вигляді сокири та хрестик із міді, залізни ніж і кресало.

На фотознімках:

Кістяки – рештки слов'янського жертвоприношення;
мідний амулет у вигляді сокирки;
скляна намистина римського часу.
Фото Віталія ТКАЧА

АРХІВажлива СПРАВА

У рамках проекту «АВС» Центрального державного архіву-музею літератури і мистецтва України представляє скульптуру (бюст), прижиттєві видання творів та світлина видатного українського історика Володимира Боніфатійовича Антоновича (1834–1908).

Бюст Антоновича, виконаний італійським скульптором Луджі Йоріні з нагоди 30-річчя діяльності вченого в Київському університеті (1890) на кошти українського колекціонера, збирача старожитностей В. Тарновського (молодшого), був переданий до історичного архіву дружиною вченого Катериною Миколаївною Мельник у 1920-ті роки. На почат-

ку 1930-х років ім'я вченого було занесено до списку «буржуазно-націоналістичних істориків», тривалий час бюст знаходився у сховищах архіву.

З 1998 року відреставрована скульптурна пам'ятка кінця XIX ст. представлена у виставковій галереї Центрального державного архіву-музею літератури і мистецтва України.

У фонді історика І. Каманіна, одного з учнів В. Антоновича, зберігається світлина В. Антоновича з дарчим написом на звороті, яку передала до архіву-музею донька історика, Катерина Іванівна Каманіна, у 1969 році.

У книгосховищі Науково-довідкової бібліотеки архіву-музею зберігаються прижиттєві видання Володимира Антоновича.

Головний редактор
журналу «Музика»
Ольга ГОЛИНСЬКА

Музика

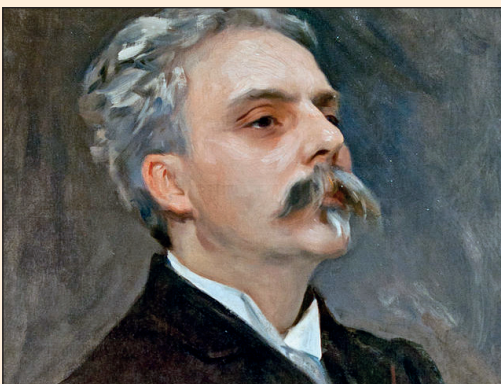
■ ЛЬВІВ

Цими вихідними у Львові очікуються вельми цікаві й розмаїті у стильовому відношенні музичні події. Удень 21 вересня на площі Ринок планується концерт поп- і рок-музики від вокально-інструментального гурту Командування Сухопутних військ США. Як повідомляють організатори, військовий ансамбль перебуває у Львові у зв'язку з міжнародними військовими навчаннями.

А вже увечері відбудеться відкриття чергового концертного сезону Львівської обласної філармонії. Слухачі матимуть змогу почути романтичну програму, до якої увійшли «Фантастична симфонія» Гектора Берліоза та Другий фортепіанний концерт Сергія Рахманінова.

■ КИЇВ

Незабаром у Київському театрі опери і балету для дітей та юнацтва відбудеться прем'єра одного із найвідоміших творів французького композитора Габрієля Форе «Реквієм».

Маєстро працював над ним упродовж багатьох років. Остаточна, третя версія твору була написана для солістів, мішаного хору та великого симфонічного оркестру з органом. З-поміж композицій цього старовинного жанру, до якого у свій час зверталися Луїджі Керубіні, Вольфганг Амадей Моцарт, Гектор Берліоз, Йоганнес Брамс, Джузеппе Верді, «Реквієм» Форе вирізняється оригінальним трактуванням. У ньому митець не акцентує увагу на ідеї смерті та сценах Страшного Суду. Похмурість тут замінює світлий смуток, картини пекельних мук – образи Раю, відчай – надія. Саме тому сучасник Габрієля Форе астроном Карло д'Еспозіто, характеризуючи «Реквієм», написав у одній зі своїх книг: «Форе створив єдину в своєму роді Заупокійну Месу, яка відводить нас від страху смерті до царства ясності й довершеного щастя».

Почути цей шедевр світової музичної класики кияни і гості столиці зможуть 23 вересня. Твір прозвучить у виконанні хору та симфонічного оркестру театру під орудою Сергія Голубничого (хормейстер – Анжела Масленникова). Партії солістів виконують лауреат міжнародних конкурсів Ольга Фомічова (сопрано) та Сергій Макієнко (баритон).

Валентина КУЛИК

Фестивальний тил

Ольга ГОЛИНСЬКА

Цьогоріч одному з найповажніших і наймасштабніших міжнародних музичних форумів України – «Київ Музик Фесту» виповнюється 25!

Ось уже впродовж чверті століття Національна спілка композиторів за підтримки Міністерства культури України, іноземних представництв і амбасад, а також державних, громадських, духовних та інших установ щосені запрошує численних шанувальників музичного мистецтва до різноманітних концертних майданчиків столиці.

Нинішній фестиваль традиційно розпочнеться наприкінці вересня – 24-го і триватиме до 5 жовтня. Протягом 11-ти днів відбудеться 20 концертів.

У тривожний період, який переживає країна, – час боротьби за збереження цілісності держави, як ніколи, зростає значення культурних цінностей, здатних консолідувати націю. Тому у програмі фестивалю особлива увага приділяється постаті волелюбного генія українського народу Тараса Шевченка, 200-річчя від дня народження

Фото Юрія ШКОДИ

якого нині відзначає весь світ. Іще одна тематична домінанта форуму – духовна музика.

Буремні події в Україні останніх місяців також не могли не знайти відображення у програмі фестивалю. І для нас особливо важливо те, що відгукнулися на них у своїй творчості не тільки українські композитори Євген Станкович, Ганна Гаврилець, Катерина Троценко, Лариса Донник та інші, а і їхні колеги з Литви (у симфонічному концерті відкриття 27 вересня в Національній філармонії України звучатиме «Молитва за Майдан» Освальдаса Балакаускаса) й Білорусі (у програ-

мі квартету «Гольфстрім» 3 жовтня у Національній спілці композиторів буде представлено Квартет № 1 «Пам'яті жертв Євромайдану» Андруся Якушева) та інші. До слова, фестиваль цьогоріч долучається до збору коштів на підтримку Збройних сил України і постраждалих у зоні АТО: на кожному концерті партнери форуму, представники волонтерських організацій «Коли, як не зараз?» і «Народний тил» здійснюватимуть збір добровільних внесків від усіх охочих допомогти.

Фестиваль представить сучасну музичну культуру 14-ти країн світу. Загалом прозвучить понад 150 творів. Переважна більшість із них – прем'єри, у тому числі й світові.

Уперше в Києві виступлять музиканти «Nordic Saxofone Quartet» (Швеція), унікальний співак і актор Руперт Бергман (Австрія), очікуємо також на гостей із Литви, Хорватії, Польщі, Білорусі.

Як завжди, у форумі беруть участь провідні виконавські колективи Києва й усієї України, а також численні солісти. Тож слідкуйте за афішами, приходьте на концерти й отримуйте насолоду від високого мистецтва! Вхід майже на усі заходи – традиційно вільний.

Директори філармоній об'єдналися

16 вересня, вперше за декілька останніх років, Міністерство культури України ініціювало нараду, у якій взяли участь майже всі очільники Національної та обласних філармоній України.

Ця зустріч у Києві за участю 20 керівників головних музичних концертних закладів України стала логічним продовженням першої подібної зустрічі, що пройшла в Києві у червні цього року за ініціативи Національного порталу академічної музики «Music-review Ukraine».

Всі теми, які порушувалися протягом наради, мали на меті роз'яснення з подальшим вирішенням багатьох надважливих завдань стосовно функціонування та стратегій розвитку

обласних закладів культури у сучасних надзвичайно важких умовах в країні, законодавчі та низка інших питань, про які дирекції попередньо подавали запити.

Особливо важливим кроком слід відзначити створення

філармонійного об'єднання так званої ради директорів, як дорадчого органу при Міністерстві культури України, а також активізацію концертно-гастрольної діяльності колективів обласних філармоній та провідних соліс-

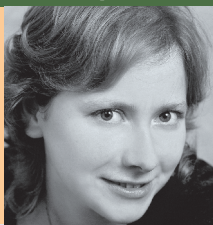
тів України у форматі серій концертів містами України.

За словами учасників наради, вони давно очікували відповідного конструктивного діалогу з міністерством, який цього разу відбувався за участю міністра культури України Євгена Нищука, заступника міністра Олеса Журавчака та заступника директора Департаменту мистецтв та навчальних закладів, голови конкурсної комісії Михайла Шведа.

Сподіваємося, що ця зустріч стане початком зрушення з критичної точки ситуації, в якій опинилося академічне мистецтво України, та стане дієвим кроком вперед у розвитку національної культури.

Володимир ГОЛУБНИЧИЙ
Фото надане Міністерством
культури

Головний редактор
журналу «Український театр»
Надія СОКОЛЕНКО

театр

■ ЗАПОРІЖЖЯ

6 і 7 вересня Запорізький академічний театр імені Володимира Герасимовича Магара брав участь у Другому фестивалі витончених мистецтв «Амплуа», що проводився Академією мистецтв «Амплуа» за підтримки Національного центру театральності мистецтва імені Леся Курбаса.

Протягом двох днів актори театру під керівництвом своїх молодих колег, які пробують себе в режисурі, читали п'єси сучасних українських драматургів. У ці дні відбулися професійні читання «Справжньої новорічної пригоди у Віртуальному Світі» і «Голосу тихої безодні» Неди Нежданой та п'єс «Дикий мед у рік Чорного півня» і «Гетьман Мазепа та король Швеції Карл XII» Олега Миколайчука. Режисерами виступили Галина Астаф'єва, Тетяна Лещова, Олександр Прокіп і Денис Астаф'єв, які професійно та з творчим запалом підійшли до організації читань.

Наталія ІГНАТЬЄВА

■ ЛЬВІВ-МАРІУПОЛЬ

11–12 вересня актори Львівського театру імені Леся Курбаса – художній керівник театру Володимир Кучинський, директор театру Микола Береза, Андрій Водічев, Тамара Горгішелі, Олег Стефан та українська співачка Мар'яна Садовська – виступили у Маріуполі з концертом. У програмі – тексти Василя Стуса, Богдана-Ігоря Антонича, ірмоси і співочі сповіді – так коротко окреслюють жанр пісень Мар'яни Садовської. Як коментували поїздки самі актори: «Є потреба бути поруч, підтримати, підтвердити – ми один народ, єдина країна!»

Так, курбасівці виступили, зокрема, і перед бійцями батальйону «Азов» в Урзуфі, які навзаєм влаштували другу частину концерту, у відповідь проспівавши добірку «козацьких, махновських і бандерівських пісень» (за словами Сергія Ващука). Завершилося це дійство дружним виконанням гімну України.

■ ЛЬВІВ

З кінця вересня у Львові ескізом вистави за п'єсою класика сучасної британської нової драми Сари Кейн «Підірвані» відкривається нова театральна інституція – Перша сцена сучасної драматургії «Драма.УА». Ініціаторами її створення були Мистецька майстерня «Драбина» й управління культури Львівської міської ради.

Перша сцена «Драма.УА» співпрацюватиме на постійній основі з Львівським драматичним театром імені Лесі Українки. «Драма.УА» – це перша і поки що єдина в Україні постійно діюча платформа для постановок сучасної драматургії.

Галина ЦИМБАЛ

Нинішня ситуація в Україні вносить свої корективи в плани усіх, зокрема і театральних колективів.

Завершивши минулий сезон, більшість із них відмовилася від раніше запланованих гастрольних виступів, повноцінних відпусток і почала переформатовувати свої заходи для допомоги країні.

В останні дні літа український прапор, як символ надії і віри в мирне майбутнє, замайорів в Угорщині, в місті Сарвош, куди Херсонський театр імені М. Куліша завітав із виставою «Понтій Пілат» (за романом «Майстер і Маргарита» М. Булгакова) та українською пісенною програмою «Наша рідна Україна – ти могутня і єдина» у межах програми на вищому рівні «Українсько-угорської міжнародної зустрічі», тема якої – «Можливість культурного співробітництва між Україною та Угорщиною». Детальніше про це у розмові з генеральним директором-художнім керівником херсонського театру, заслуженим діячем мистецтв Олександром Книгою:

– Театр майже не відпочивав, все літо працював удо-

Театр. Асоціація

ма. Адже ми розуміємо, що теж знаходимося на фронті – ідеологічно-культурному. Наш приїзд відбувався у межах спеціальної зустрічі представників міністерств культур України та Угорщини. Все це було в напруженій мальовничій місці – так званому «Театрі на воді» у місті Сарвош.

Нас сприймали дивовижно. Думаю, це і в знак солідарності з нами – українцями.

– **Якою була мета зустрічі?**

– Це зустріч на високому рівні. Були присутні міністр культури Угорщини Хоппал Петер, заступник міністра культури

України Олександр Журавчак, тимчасовий повірений у справах України в Угорщині Михайло Юнгер, культурний аташе Посольства України в Угорщині Іштван Болог, запрошені директори угорських театрів, наприклад, Національного театру Угорщини Аттила Віднянський, Петер Фекете – голова асоціації директорів провідних театрів, директор театру імені Йокої в Бекешчабо.

Головною думкою пролунало те, що зв'язки між українськими й угорськими театрами існують давно, тобто ми своїм мистецтвом з Європою вже асоційовані. Тепер уже державі по-

трібно долучатися і підтримувати і нашу співпрацю, і наші зв'язки. Для цього нас обидві сторони попросили дати свої конкретні пропозиції. Тож коли в жовтні в Україні відбудеться зустріч між президентами двох країн, вчасно і доречно було б прийняти програму цієї культурної співпраці.

– **Олександр, ваш театр один із найперших поїхав до наших бійців із підтримкою.**

– На День прикордонника група акторів нашого театру з концертною програмою виступала в одній з українських бригад на кордоні з Кримом. Адже ми теж бійці – швидко розгорнули апаратуру і там же на плацу станцювали, заспівали. Потім разом із хлопцями згадували улюблені пісні. Ніколи не забудемо очі цих молодих бійців! Після цього наші актори ще кілька разів виїжджали на зустрічі з ними.

Зараз ми хочемо підтримати ідею Національного театру імені І. Франка і, відкриваючи з жовтня новий театральний сезон «Бенефісом народного артиста Анатолія Толока», всі кошти від цієї першої вистави спрямувати на допомогу нашим бійцям. Україна стала справді єдиною, коли кожна людина розуміє, що ми свою Батьківщину нікому не віддамо.

Лялькарський масштаб

З 11 до 14 вересня в Києві тривав IV Всеукраїнський фестиваль театрів ляльок «Прем'єри сезону».

Організаторами виступили Український центр «UNIMA» (голова – Леонід Попов) та директор фестивалю Юрій Тітаров – керівник Київського приватного театру ляльок «Равлик».

Уперше за чотири роки «Прем'єри сезону» перейшли від формату віртуального огляду до масштабного форуму «наживо». У постановленому Сергієм Забродним зі студентами-лялькарями Київського національного університету кіно і телебачення імені І. Карпенка-Карого етюди до церемонії відкриття було задано головну ідею форуму: попри війну, зібрати в столиці великої європейської країни представників усіх її регіонів. І тре-

ба було бачити емоції глядачів, коли на чорній ширмі юні лялькарі майстерно вигантували стрічкою контури України, а далі, так само лаконічно та символічно, позначили міста-учасники фестивалю: Київ, Львів, Миколаїв, Одесу, Полтаву, Херсон, Чернівці, Чернігів.

Трагічно, що саме тепер, коли в луганському театрі завдяки режисурі О. Кравчука відбулася низка прем'єр-подій, поділитися своїми здобутками з колегами луганчани не змогли. З тих самих причин не доїхав на «Прем'єри сезону» проанонсований як учасник Донецький

театр ляльок – акторів просто не випустили з міста бойовики.

Гран-прі й перемогу в номінації за найкращу акторську роботу здобули вистава київського театру «Paper Wall» «ВінВонаЖиття» у постановці Марини Назаренко та виконавиця головної ролі Тетяна Казанцева. «Кращі режисуру та сценографію» присудили Полтавському театру ляльок. У холодній, проте стильній виставі Михайла Назаренка «Принцеса на горошині» замість ляльок художник В. Козуб запропонував акторам грати... книжками з ілюстраціями.

Юлія КОВАЛЕНКО
Фото надане театром,
сцена з вистави «Принцеса на горошині» О. Мартиненка
Полтавського обласного театру ляльок

редактор
Любов ЯКИМЧУК

у місті лева

Бентежний світ

Любов ЯКИМЧУК

З 10 до 14 вересня кількість туристів у Львові очікувано збільшилася: на Форум видавців, одну з найбільших книжкових подій Центрально-Східної Європи, приїхали тисячі глядачів.

Усі п'ять днів вони гомоніли, шукали місця, де виступають улюблені письменники, та спілкувалися.

XXI Форум видавців у Львові розпочинається в нетрадиційному для таких подій місці – у Гарнізонному храмі Святих Апостолів Петра і Павла. Зрештою, те, що відкриття найбільшої української книжкової події проходить у церкві, є логічним у часи, коли на Сході України точаться бойові дії та гинуть люди.

Розпочинають блок офіційних промов церковники. Президент Українського католицького університету, владика Української греко-католицької церкви Борис Гудзяк вітається українською, англійською та російською мовами, а потім виголошує свою урочисту промову про нинішню складну геополітичну ситуацію, в якій опинилася Україна. «Ми, українці, маємо місію, спрямовану на схід. Сьогодні важко нам це до кінця уявити, але почалася

зміна наших сусідів (росіян. – Авт.) і ми не можемо відступити від цієї місії... перемоги над страхом, перемоги справедливості, закону і Божої правоти», – говорить владика Гудзяк і коротко переповідає свої слова англійською, щоб розуміли присутні тут іноземці.

Також на відкритті свої промови виголошують спеціальні гості Форуму видавців – австрійський письменник та історик Мартін Поллак та російська письменниця Людмила Уліцкая. Через день на презентації своїх книжок Уліцкая буде дивуватися, що, виявляється, можна в церкві провести відкриття світської події так, щоби вона не викликала якогось неприємного післясмаку.

На самому ж відкритті пані Людмила виголошує строгую промову, в якій згадує святих Петра і Павла, а потім на протывагу їм – євангельських братів Авеля та Каїна, ворожнеча яких призвела до братовбивства. «Ворожнеча двох інших братів, єдинокровних Ісака та Ізмаїла, – наголошує російська письменниця, – не призвела до вбивства старшого чи молодшого, проте ворожнеча їхніх нащадків не вщухає й досі, про що ми щодня дізнаємося із випусків новин на радіо і телебаченні». Здається, що натяк на нинішню ситуацію очевидний.

Промова наступного спеціального гостя, українського письменника Сергія Жадана, який народився на Луганщині та мешкає у Харкові, звучить особливо пронизливо.

Жадан міркує, наскільки важливим та можливим є існування літератури, музики та інших видів мистецтва в часи, коли йдеться про загрозу існування самої країни: «Чи не свідчить бажання слухати поезію... про нерозуміння загальної безпеки, і чи не слід у такому разі повністю відмовитися від цього? – запитує письменник і продовжує, – метою цієї війни є позбавити нас речей, які ми любимо, тож коли ми добровільно від цих речей відмовляємося, ми свідомо визнаємо нашу поразку, поразку в цій війні».

Культурний автор завершує свою палку промову словами: «Дуже хочеться, щоби після завершення цієї війни можна було сказати, що коли вона, ця війна, була, поети не мовчали – вони говорили, говорили на повний голос, шукали потрібні слова і знаходили необхідні відповіді, намагалися озвучити цей світ, намагалися його зрозуміти і допомагали всім нам не оглухнути від мовчанки, відчаю та безнадії».

І наприкінці ілюструє таку мистецьку позицію одним із своїх нових віршів:

– Звідки ти, чорна валко, пташина зграє?

– Ми, капелане, мешканці міста, якого немає.

Прийшли сюди, принесли покору і втому.

Передай своїм, що стріляти більше немає по кому.

Наше місто було з каменю та заліза.

У кожного з нас тепер у руці дорожня валіза.

У кожній валізі попіл, зібраний під прицілом.

Тепер навіть у наших снах пахне горілим...

Після Жадана також виступили правозахисник Мирослав Маринович та президент ГО «Форум видавців» Олександр Коваль. Церемонія відкриття завершилася музичною програмою від Ніни Матвієнко, камерного хору Вірменського кафедрального собору Пресвятої Євхаристії

у місті лева

Форуму видавців

«Sagmos», камерного хору «Soli Deo» храму Пресвятої Евхаристії та хору Гарнізонного храму Святих Апостолів Петра і Павла.

Сказати, що наступні чотири дні Форуму видавців, у рамках якого відбувався Міжнародний літературний фестиваль, були насиченими, – це не сказати нічого. Події відбувалися водночас у кількох десятках місць, тож конкуренція між митцями була доволі жорсткою, втім, глядачі були присутні на всіх подіях і не так часто якась із презентацій збирала мало людей.

Події умовно були розбиті на тематичні блоки, серед яких дискусійний – дуже популярний у часи геополітичних змін формат. Прозовий та поетичний блоки – це найчастіше презентації нових книжок українських та закордонних авторів.

Так, відбулася презентація книжок спеціальних гостей Форуму видавців, серед яких «Мрець у бункері» Мартіна Поллака – документальна історія сина відомого нациста, який уже дорослим вирішив розібратися в минулому своєї країни та свого батька. А також презентація книжок Людмили Уліцкої, на якій письменниця запевнила присутніх, що не любить жодної влади і що в Росії ще не було влади, яку вона могла б назвати своєю. Також Людмила розповіла про свої та нею упорядковані книжки, серед яких «Даниель Штайн, перекладач» та «Детство 45–53: а завтра буде щастя».

Вірші Драгіци Райчич, німецькомовної авторки, яка мешкає в Швейцарії, якось дуже гарно лягали на український культурний ґрунт. Потегеса, яка походить із Хорватії, стала вимушеною емігранткою, та добре вивчила німецьку, щоб нею можна було писати. Проте свої вірші та коротку прозу вона пише «емігрантською» німецькою – з помилками. Це не просто помилки, а художній прийом, який допомагає говорити про емігрантський досвід. Тож тексти з книжки Райчич «Integracion. Вибрані вірші та проза» у перекладах Марка Білоуся та Олександри Григоренко українською та російською не залишили байдужими нікого.

А тим більше – зовнішність письменниці, яка дуже нагадує простих українських жінок-емігранток.

Шалену популярність серед гостей форуму мала лекція американського історика, професора Єльського університету Тімоті Снайдера, який займається історією Східної Європи XX та XXI століть. Захід мав відбутися у львівському готелі «Жорж», проте за півтори години до початку Форум видавців зробив розсилку, що подію перенесено в читальну залу Наукової бібліотеки Львівського національного університету імені І. Франка. Треба зауважити, що мало хто про це дізнався із розсилки – і багато кому довелося трохи пробігтися, щоби встигнути на лекцію.

У бібліотеці було дуже людно, тож багатьом протягом півторагодинної лекції довелося сидіти на підлозі, як-от відомій письменниці Наталці Сняданко, або стояти біля стінки, як і знаній авторці Галіні Ткачук.

Професор Тімоті Снайдер – улюбленець української публіки, і передусім завдяки його неупередженому підходу до історії та розвінчуванню багатьох міфів. Прихильність слухачів до нього була помітною: кожне своє запитання вони починали з компліментів. Модерував зустріч відомий український історик Ярослав Грицак. Купити нову

презентовану книжку Снайдера «Українська історія, Російська політика, Європейське майбутнє» можна було лише перед початком лекції, а по завершенні вже нічого не залишилося.

Ще один тематичний блок Міжнародного літературного фестивалю – музичний. Якщо в українських нульових роках XXI століття музично-поетичні проекти тільки зароджувалися та не затанцювали, вони розмножилися та перетворилися на тренд. Цього

року зі своєю музичною програмою виступали як метри, так і молоді автори. Зокрема, Сергій Жадан із гуртом «Собаки в космосі» презентував книжку-комікс-диск «Бийся за неї» (більш міждисциплінарної видавничої форми і не придумавеш). Місця на їхній концерт глядачі займали за кілька годин заздалегідь, а Жадан заводив публіку, як рок-зірка. Мало хто міг втриматися та не затанцювати.

Знаменитий Юрко Іздрик разом із молодим поетом

у місті лева

Григорієм Семенчуком у проєкті «DumTiAtr» у тісній кав'ярні своєю енергетикою також підняли танцювати глядачів, зокрема й на стільці.

Окремо слід згадати музичний проєкт данського англomовного письменника, який називає себе Нільсеном.

У травні у білій сукні та з чорною гітарою в руках він мандрував Україною, намагаючись розібратися в тому, що з нами відбувається. На Львівському форумі з тією ж гітарою він презентував свою книгу «Нільсен. Всесвітня історія XXI століття. Вірші, фото, пісні та оповідання з Ірану крізь Афганістан, Ірак і Єгипет до України», яку переклали Денис Суворов, Юрій Андрухович та Катерина Бабкіна.

Ми підемо туди, де ніхто ще не був,

Ми співатимемо, щоб ніхто не почув,

Але день цей не так далеко, на щастя,

Коли ми будемо в церкві, де ти ховався.

Так звучать рядки «Гімну свободи – XXI (Українська версія)», написаного Нільсеном у перекладі Бабкіної.

Дуже насиченою була дитяча програма Форуму: презентації, майстер-класи та лекції для батьків. Приємною несподіванкою стало те, що в такі скрутні для держави часи з'являються нові дитячі видав-

ництва. У Львові їх презентували цілих два – «Фонтан книжок» та «Вісім лапок».

Як у такий час вдається відкривати нові видавництва і чи це не надто ризиковано, «Культура і життя» запитала в автора «Фонтана книжок», відомого дитячого письменника Івана Андрусяка. «Я не пам'ятаю часу, який був би для української культури особливо сприятливим, – здається, ми всі до цього давно “звикли”

і попри все робимо свою справу, – говорить він. – І нині це особливо актуально, бо за таких потрясінь, які ми всі зараз переживаємо, добра казка особливо потрібна і дітям, і дорослим.

Ось і зараз знайшлися люди, які це розуміють. У старт такої доброї справи вони вклали свої невеликі статки. Особливо прикметно, що це далеко не олігархи, а, так би мовити, середній клас – люди мисливі,

які заробили ці гроші власним інтелектом і воліють вкладати їх у майбутнє своїх дітей у рідній країні. Ясна річ, ризик є – але якщо “скласти лапки” і чекати якихось кращих часів, то цей ризик непомірно зростає... На Форумі ми переконалися в тому, що наша робота потрібна, – і, як-то кажуть, набралися натхнення на нові добрі ідеї».

Звісно, якщо вибрати найбільш знакові та найцікавіші

у місті лева

події Форуму видавців, то потрапити навіть на них одній людині неможливо. Тому про враження від XXI Форуму ми запитали відомого літературного критика Ігоря Котика. «Серед тих заходів, на яких вдалося побувати, найкращими були презентація книжки Олександра Михеда “Понтизм” і зустріч із Тарасом Федюком, яку провів Юрій Кучерявий».

На відміну від низки невідготовлених презентацій, де модератори не виявляють знання тексту презентованої книжки і натомість запитують авторів про їхні враження від Львова, про те, де їм добре пишеться тощо, презентація Михеда відбувалася без модератора, але була добре підготовленою, позбавленою зайвої інформації, понтів і повторів. А Федюк полонив нечисленну аудиторію своїми відвертими спогадами і подеколи різкими оцінками. Якщо йому вдасться написати книжку спогадів, то це буде бомба», – вважає критик.

«Для мене Форум видавців 2014 року, на диво, став якось особливо ейфорійним, – говорить письменник Олег Коцарев. – Львів, книжки, читання, спілкування принесли мені цього разу подвійну або й потрійну радість. Може, це через те, що ми з Юлією Стахівською презентували довгоочікуваний результат нашої тривалої праці – антологію “Українська

авангардна поезія (1910–1930-ті роки)”, а вона ще й здобула премію на Форумі? Або через те, що в ситуації, яка склалася в Україні, кожен “ковток культури” особливо смачний?»

У кожному разі я повернувся зі Львова виснажений приємною, солодкою втомою. Не можна, щоправда, обійтися і без зауважень організаційного характеру. Скажімо, про відсутність повноцінної роздрукованої програмки подій, про зміни місць проведення читань і презентацій тощо».

Національне газетно-журнальне видавництво презентувало унікальний «Міфо-символічний словник» Віктора фон Ерцен-Глерона, який містить статті про міфи, герметизм, алхімію, символіку біблійних імен і семи священних мистецтв.

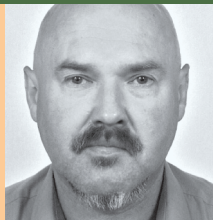
Упорядник цього видання є головним редактором проекту «А terra ad solem» (Від Землі до Сонця), в рамках якого вже видано більше двадцяти книг з філософської тематики. Це теж знайшло свого слухача і читача і також партнерів-

перекладачів з латини для подальшої праці над цим проектом.

Скарги на постійні зміни в програмі доводилося чути і від шведської групи, від поляків і українців. Проте навіть такі прорахунки організаторів не зіпсували загального доброго враження від XXI Форуму видавців, настроїв якого був нині по-особливому бентежним.

На фотознімках: організатори та учасники Форуму
Фото Романа РАТУШНОГО

редактор
Сергій БАХІН

КІНО

■ СОСНИЦЯ

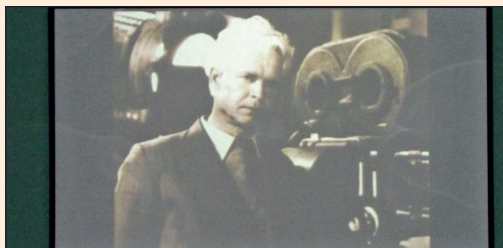

Ювілей Довженка традиційно відзначили на його малій батьківщині. Як відомо, класик кіномистецтва народився у Сосниці 10 вересня 1894 року. Урочистості з нагоди 120-ліття відбувалися у літературно-меморіальному музеї Довженка, де збереглися батьківська хата і старий сад. В останні дні перед святом тут поміняли солом'яні дахи і полагодили пічне опалення.

Попри скромність святкування, людей зібралося чимало: окрім місцевих, приїхали гості з області та зі столиці. Капела бандуристів імені Остапа Вересая і фольклорний колектив «Криниця» виконали державний гімн, а високоповажні гості покляли квіти до пам'ятника режисеру. «Фактично все українське кіно вийшло з довженкової "Землі", як російська література з гоголівської "Шинелі", – зазначив керівник Державної агенції з питань кіно Пилип Ілленко.

Ансамбль чернігівського філармонійного центру «Сіверські клейноди» заспівав пісні цього краю, уривок із твору «Зачарована Десна» виконав артист Дмитро Обєдніков, перевтілившись у молодого Сашка. Також відбулося спецпогашення маркованого художнього конверта, присвяченого ювілею, а в кінозалі демонструвалися тематичні стрічки. Зокрема, сосничани переглянули вітчизняний кінофільм «Іван Сила», а потім могли поспілкуватися з його акторами та режисером Віктором Андрієнком.

■ КІВ

У Національній парламентській бібліотеці відбувся допрем'єрний показ документальної картини «Довженко в огні». Презентував стрічку один із її авторів – доктор історичних наук, професор Юрій Шаповал. Щоб збагнути неоднозначну постать митця, довелося опрацювати багато архівних матеріалів. Фільм знімався близько року.

Основою стрічки стали щоденники Довженка. Робота не біографічна і стосується лише невеликого періоду життя Олександра Петровича: з часу, як наприкінці 1940 року його призначили художнім керівником кіностудії. Довженко шкодував, що серед режисерів майже не залишилося українців і у фільмах зникав український дух. Тож митець прагнув українізувати як кіностудію, так і вітчизняне кіно загалом.

Картина триває годину. Від імені Довженка виступає актор, дуже схожий на нього. Є чимало монологів. У цілому стрічка більше розрахована на старше покоління. Адже теперішня молодь прагне динамічнішого розвитку подій, у той час, як у фільмі монолози і начитування займають певний час. Шаповал припустив, що годинна стрічка може бути розбита на дві, а то й три частини для легшого сприйняття.

«Довженко без гриму»

Сергій БАХІН

Довженко – як ріка. Втягує в себе, несе в себе і не відпускає. Так охарактеризував видатного українського режисера історик, професор Юрій Шаповал.

Життя і творчість митця обговорювали на черговому засіданні Кіномистецької вітальні «Довженко без гриму», що проходило у стінах Національної парламентської бібліотеки. Зала на третьому поверсі була заповнена вщерть, переважно молоддю.

На початку бібліотекарі презентували зі своїх фондів книжкову виставку «Землі і людства полум'яний син», присвячену винятково Олександру Петровичу. Добірка книжок складається з трьох розділів. У першому – твори самого метра, сценарії, спогади, чимало з яких присвячено темі війни, зокрема рідкісне видання «Україна в огні». Другий розділ – це переклади творів Довженка різними мовами світу: англійською, французькою, німецькою,

румунською. Справжньою родзинкою бібліофіли вважають оповідання «Відступник» казахською мовою.

У третьому розділі зібрані заповіді митця, розповіді про нього інших людей, зокрема й збірка віршів Союри про Довженка. Усього – 93 видання. Та й то, як зізналися архівісти бібліотеки, ще не все дістали.

ВІД ПЕТЛЮРІВЦЯ ДО НАЦІОНАЛ-КОМУНІСТА

Книгу «Довженко без гриму», що складається з архівних знахідок, документів, спогадів, листів, презентував відомий довженкознавець, голова Національної спілки кінематографістів Сергій Тримбач. За його словами, Олександр Довженко – міф, що притягує. Тримбач пригадав, що сценариста

постійно оточували гебісти, можливо, навіть близькі люди. Однією з основних претензій стосовно його неблагонадійності було перебування юного Сашка серед петлюрівців у 1919 році. Більше того, майбутній геній у ті буремні роки пройшов і крізь школу радянських концтаборів. Врятували його однопартійці з «Боротьби».

Довженко досягнув світової популярності ще наприкінці 20-х – на початку 30-х років минулого століття. На думку Сергія Тримбача, Олександрові частково поталанило: в той час радянські фільми були у вільному прокаті на Заході, тож їх могли оцінити сповна. Ще б 2–3 роки, і світ не дізнався би про Довженка, адже незабаром Радянський Союз закритися від інших країн «залізною завісою».

Сталін цінував українського самородка і навіть де в чому його рятував. Утім, після прочитання генсеком «України в огні» у 1944 році, письменник потрапив у немилість і був звинувачений у націоналізмі.

Загалом Тримбач характеризує Довженка як націонал-комуніста. Більше того, через деякі риси характеру вихідця з Чернігівщини до певної міри можна вважати сталіністом.

Міністерська підтримка

Ювілей Олександра Довженка відзначили на Національній кіностудії, керівником якої він був і яка названа його ім'ям із 1957 року. Саме тут геніальний сценарист знімав свої найвідоміші стрічки.

Кілька сотень людей, пов'язаних із вітчизняним кінематографом, зібралися біля пам'ятника митцю у скверіку студії. Згадували Довженка, але й не менше говорили про сучасний стан українського кіно.

– Протягом останніх років студія занепадала, – зауважив голова Національної спілки кінематографістів Сергій Тримбач. – Тож її треба наповнити життям, аби навіть у студійному саду, який власноруч садив режисер, літали бджоли, яких так любив Довженко.

Генеральний директор кіностудії Олесь Янчук подарував гостям яблука з довженків-

ського саду. «Вони такі ж смачні, як і смачний плід кінопраць Довженка», – алегорично висловився віце-прем'єр-міністр України Олександр Сич, скуштувавши плода. «Сьогодні, як ніколи, Україна потребує якісного патріотичного кіно, подібного до того, яке робив Довженко», – підкреслив урядовець.

Міністр культури Євген Нищук порадував студійців новиною про те, що вперше вони матимуть стовідсоткове надходження від оренди приміщень. Раніше їм залишалася лише третина. На засіданні уряду було схвалено постанову про те, що підприємства вітчизняної кінематографії залишатимуть собі всі кошти від оренди для нагальних потреб: ремонту фондів, відновлення павільйонів тощо.

– У час 120-річного ювілею Довженка надзвичайно важливо підтримати кіно, націо-

нальні студії, які у жахливому стані, – зазначив Євген Нищук. – Відтепер усі кошти акумулюватимуться на місці, щоб у цих історичних стінах почало буяти життя й українське кіно відродилося.

Міністр культури закликав продюсерів, режисерів, усіх кінематографістів повертатися до студії. Він розповів, що до нього вже підходили студенти Університету імені Карпенка-Карого, які хочуть запускати тут свої ко-

роткометражки. Також Євген Нищук попросив вітчизняних телепродюсерів знімати з ефірів російське «мило», а натомість ставити наші телесеріали.

Наостанок директор студії Янчук запросив усіх до довженківського саду: відтепер там стоятиме дерев'яна каплиця, зроблена гуцульськими майстрами, геніально описаними в одному з найкращих творів студії – фільмі Параджанова «Тіні забутих предків».

редактор
Антон ФІЛАТОВ

КІНО

У КІНОТЕАТРАХ ІЗ 18 ВЕРЕСНЯ

Тільки-но завершився Венеційський кінофестиваль, а до вітчизняних кінотеатрів дійшов його минулорічний переможець «Римська кільцева дорога». Шанувальникам сльозогінних мелодрам сподобається картина «Небеса реальні». А тим, хто намагається побороти свої підліткові страхи, корисно буде переглянути екшн «Той, що біжить по лабіринту».

Римська кільцева дорога

Стрічку присвячено кільцевій дорозі навколо Рима. На екрані показуються люди, що живуть та працюють уздовж цієї дороги: місцеві філософи, ботаніки, санітари швидкої допомоги, працівники комунальних служб тощо. Цей фільм – галерея кумедних та сумних портретів людей.

Небеса реальні

Одного дня маленький хлопчик виходить із коми і стверджує, що був у раю, де бачив давно померлих людей. Спочатку його батьки сприймають це як витівку дитячої фантазії. Проте коли малюк починає описувати факти з життя родини, свідком яких він не був, – батьки переконуються, що дитина не бреше. Це змінює життя всієї сім'ї.

Той, що біжить по лабіринту

Томас прокидається у лабіринті й нічого не пам'ятає, окрім свого імені. Коли двері відчиняються, він бачить 60 підлітків приблизно його віку. Усі вони навчилися виживати у замкненому просторі – широченній галявині, яка обнесена високою стіною, через яку неможливо перелізти. Єдиний вихід із цього простору пролягає через лабіринт. Однак це ще нікому не вдавалося. Чи вдасться це зробити Томасові?

Пилип ІЛЛЕНКО: «Треба провести тиждень українського кіно в Україні...»

Антон ФІЛАТОВ

Трохи більше місяця минуло з моменту призначення Пилипа Ілленка на посаду голови Державного агентства з питань кіно.

За цей час уже встиг розгорітися скандал навколо ліквідації Держкіно, що спричинив опіки в уболівальників держструктури.

До Верховної Ради було подано законопроект про заборону російських фільмів, намагнених антиукраїнськими настроями. А також було оголошено сьомий конкурс кінопроектів.

Якщо вітчизняна кіноіндустрія продовжуватиме розвиватися такими темпами – невдовзі вона стане найбільш динамічною галуззю в Україні. Про те, чого чекати від українського кінематографа надалі, розповідає Пилип Ілленко.

– 22 серпня у Кабміні розглядалося питання про ліквідацію Держкіно. Хто його ініціював?

– Я не маю такої інформації. Зрештою, важливіше інше: Держкіно продовжує існувати, і насамперед – завдяки кінематографістам. Увечері 21 серпня у Фейсбуці з'явилася інформація про можливу ліквідацію Держкіно, і вже зранку наступного дня перед Кабміном зібралися діячі кінематографа різного віку. Можливо, те, що ми навчилися об'єднуватися, – це один з уроків Майдану. Також важливу роль зіграла позиція міністра культури Євгена Нищука, який переконав Уряд прийняти зважену позицію.

Коли я став очільником Держкіно, подумав, що більше не доведеться ходити на мітинги. Але спокійного життя не вийшло – не минуло й двох тижнів, як знову довелося мітингувати.

– В Україні регулярно проходять міні-кінофестивалі італійського, корейського, французького кіно, а також кінофоруми, на яких показуються стрічки

з багатьох інших країн. Чи будуть проводитися за кордоном тижні українських фільмів?

– В афористичному сенсі я давно вже сказав, що потрібно зробити тиждень українського кіно в Україні. Це, звичайно, дуже добре, якщо десь за кордоном буде показано добірку вітчизняних фільмів. В інших країнах ми також будемо проводити такі акції, але спочатку треба показати наші стрічки українським глядачам.

– Чи допоміг би українському кінопроцесу розподіл держфінансування винятково між державними кіностудіями?

– Це зупинило б кінопроцес. Українське кіно давно не сконцентроване на державних кіностудіях. Кіностудія – це виробнича база, на якій не обов'язково відбувається творчий процес. Але творчого процесу на державних кіностудіях уже давно немає. Він пішов звідти і перебуває у вільному плаванні. До того ж, матеріально-технічна база цих кіностудій деградувала. Уся сучасна кіновиробнича база зосереджується нині зовсім не в них. Зараз кінематографістам легше користуватися зручною системою оренди будь-якого обладнання та павільйонів.

Сьогодні продакшн може становити собою невеличку компанію. І в цьому полягає його перевага, адже він за необхідності швидко адаптується до зміни ситуації. А державна кіностудія – це велика «машина», в якій безліч негараздів. Через якісь бюрократичні обмеження в неї проблемою є навіть нормальна виплата людям зарплат. Крім того, державні студії не можуть відремонтувати своє майно, нормально здати приміщення в оренду... І це тільки частина їхніх проблем.

Хоча слід зазначити, що на тій же студії Довженка відбуваються зараз позитивні зрушення. Намагаються щось робити й інші державні кіностудії. Ми плануємо активно сприяти всім кіновиробничим структурам, зокрема й державним студіям.

– А якщо реконструювати ці кіностудії?

– Це дуже дорого. Для реконструкції схожого закладу в Болгарії було реалізовано проект вартістю \$80 млн. Завдяки цьому там і вдалося побудувати сучасну студію. У нас узагалі увесь бюджет на кіно не зіставний із цією сумою. Тобто якщо навіть переорієнтувати всі держкошти тільки на одну кіностудію Довженка – відрахувань із них не вистачить на її реконструкцію.

Підіть погляньте на перший павільйон цієї студії й подумайте, скільки потрібно грошей, щоб його підтримувати, аби він просто не впав. Я вже не кажу про осучаснення павільйону, коли б запрацювала вся його інфраструктура. Та й узагалі далеко не кожному фільму, який сьогодні знімається в Україні, потрібен перший павільйон.

Я на студії Довженка фактично виріс і провів там півжиття. Та коли дивлюся на його нинішній стан – хочеться плакати.

– Є приклад Бразилії, в якій на урядовому рівні було надано можливість місцевим підприємцям брати у концесію чи взагалі викупляти провінційні кінотеатри за умови, що

вони працюватимуть. У невеликих містечках України є багато кінотеатрів, які ледь-ледь зводять кінці з кінцями. Чи може ця модель Бразилії стати прикладом для України?

– У провінційних містах майже немає кінотеатрів як таких. Це приміщення, які перебувають у комунальній власності. Вони є майном територіальної громади, і розпоряджаються ними міські чи обласні ради. Держкіно на управління цим майном не впливає.

У 2010 році я проекспериментував: винайняв у Канєві Будинок культури і провів там тиждень фільмів Юрія Ілленка. Ми показували щодня по одній стрічці протягом шести днів. Ціна квитка становила 10 грн. У результаті захід відвідало близько 2100 глядачів. Це приблизно 8 % населення міста (у Канєві на той час було зареєстровано 25 тис. жителів).

– Чи будуть розмежовуватися ціни на українські та зарубіжні фільми в прокаті?

– Різницю у вартості квитків можна запроваджувати лише регуляторними методами. Власнику кінотеатру в цілому все одно, що відбувається у вітчизняній кіноіндустрії.

редактор
Антон ФІЛАТОВ

ДИТЯЧА СТОРІНКА

КОЗАК-ЙОГ МАКСИМ ОСА

У цьому місяці розпочинаються зйомки фільму «Максим Оса», в основу якого покладено комікс Ігоря Баранька. За інформацією інсайдерів, ця патріотична стрічка стане українською відповіддю «Шерлоку Холмсу» Гая Річі.

Адаптацією коміксу до широких екранів займалася Ірен Роздобудько, за сценарієм якої, серед іншого, знято й «Поводиря». Його прем'єра відбудеться 12 листопада. Історію, описану в першоджерелі «Максим Оса: Людина з того світу», письменниця суттєво змінила. У результаті глядач побачить насичений екшеном пригодницький детектив про середньовіччя України.

У центрі сюжету – козак-відлюдник, який живе на Січі. Він отримує завдання розслідувати вбивство у замку пана Кричевського. Почавшись як пересічна детективна справа, історія переростає у викриття глобальної змови про загарбання України турками.

Протагоніст Максим Оса настільки харизматичний, що, напевне, просто не поміщався в одному лише своєму образі. Більше розкритися героїчному Максимові дасть змогу його учень Іванко Джура, який згодом перевершить свого вчителя. А джерелом приколів у фільмі стане француз – учитель фехтування.

Серед родзинок майбутньої стрічки – згадка про стародавню українську науку Великий Спас, яка своїми принципами нагадає йогу. Під час написання сценарію Ірен Роздобудько відшукала інформацію про неї у Яворницького.

Робота над фільмом розгортається у копродукції з Польщею. Незважаючи на дружні стосунки з нашим західним сусідом, за часів незалежності жодного ігрового повнометражного україно-польського фільму не виходило. Загальний бюджет фільму складає 63 334 млн грн.

Режисером стрічки стане Іван Сауткін, який вирішив проводити зйомки у Кам'янці-Подільському та Хотині. У його кар'єрі це буде вже третій ігровий повнометражний фільм.

Останній на сьогодні екранний образ козаків був спалюваний ганебним російським блокбастером «Вій». У ньому українські лицарі не знають міри у розливанні горілки і ненормативній лексиці, а також перетворюються на вовкулаків. У фільмі про Максима Осу козаки будуть показані героїчно – фізично і духовно розвинутими воїнами, що служать високим ідеалам.

Комікс «Максим Оса: Людина з того світу» став справжньою подією у світі вітчизняної книги. Побачимо, чи стане його екранна версія такою ж сенсацією у світі кіно.

Ананій ДОЛГОРУКИЙ

День народження «Веселки»!

Цього року Національне київське видавництво «Веселка» відзначає своє 80-річчя.

Його творча біографія – понад 10 тисяч назв книг загальним тиражем півтора мільярда примірників, адресованих дітям, а також їхнім батькам, педагогам, найширшим читацьким колам. Книжки виходять переважно українською мовою (99 %) та мовами національних меншин в Україні.

Здобутки веселчанська родина представила в Національному музеї літератури України. Демонструвалися перші ластівки «Дитвидаву» (назва «Веселка» – з 1964 року) та кращі досягнення часів незалежності.

Це три видання «Повісті минулих літ», «Слова о полку Ігоревім», наукове дослідження Бориса Яценка «Слово о полку Ігоревім» та його доба» й «Історія русів», Михайла Грушевського «Як жив україн-

ський народ», книжки Всеволода Нестайка, а також нові книги Володимира Кобзаря «Гуси і лебеді» та «Про велике зелене дерево» із великоформатними обкладинками й ілюстраціями Федора Лагна.

Крім того, видавництво презентувало твори художників-ілюстраторів, зокрема роботи Василя Касіяна переважно в галузі шевченкіани.

Відомий український мистецтвознавець Юрій Белічко свого часу писав про видавництво «Веселка», що «воно має свою, помітно відмінну специфіку. Тут відсутній усталений академізм вимог, домінують яскрава барвистість, стилістична багатогранність...»

Не втратив цих якостей і сучасний колектив видавництва. Отож з роси і води вам, веселчани!

Петро НЕСТЕРЕНКО,
кандидат мистецтвознавства

Олена ГОЛУБЄВА: «Аніматора треба рости з десяти років»

Антон ФІЛАТОВ

З 2005 року в Києві працює студія дитячої мультиплікації «Червоний собака». За цей час вона випустила близько десяти професійних аніматорів.

і куратор Олена Голубєва розповідає про особливості мультфільмів, створених дітьми, та про те, що ефективність роботи дитячих аніматорів не поступається професійним голлівудським сценарістам.

– Що можна побачити у дитячій анімації такого, чого ніколи не зустрінеш у дорослій?

– Діти дивляться на світ не зашорено. Вони зрозуміліше розповідають історії – про складні речі говорять просто. Також вони зображають рух персонажів дуже прямолинійно, але щиро. Часто вони концентруються на якійсь деталі. І для мене, як для куратора, важливо не втрутитися у те, що робить дитина, адже я насамперед прагну дати їй змогу висловитися так, як вона сама того хоче.

– З яким матеріалом дітям цікавіше працювати?

– Усе дуже індивідуально. Одним зручно працювати з плас-

тиліном, інші виявляють великий інтерес до маріонеток. Часто персонажами їхніх фільмів стають побутові предмети. Не важливо, хто саме з'являється у фільмі. Головне – як він показується і що робить. Адже суть анімації – одухотворення.

– Щоб з'явилося кілька секунд мультфільму, треба працювати місяцями. Але

ж діти нетерплячі. Як Ви вчите їх чекати на результат?

– Ми ділимо весь процес на маленькі етапи. І вчимо сприймати кожен невеличкий крок як результат. Розробка окремого персонажа – це цінність. Книжечка з розкадровками – це цінність. І навіть якщо дитина врешті так і не

закінчить фільм, все одно вона отримає задоволення від роботи. Процес важливіший за результат.

– Лише кожен 10–15-й сценарій професійного голлівудського сценариста доходить до екранів. А якою є ця закономірність у дітей Вашої студії?

– Приблизно така сама. Багато своїх проєктів вони не доводять до кінця, бо їм важливо просто вихлюпнути якусь накопичену енергію, а не зробити готовий фільм. Наприклад, дітям забороняють у суспільстві проявляти свою агресію – от і виходить, що свої перші сюжети вони роблять дуже кривавими. Та коли діти випустять агресію – їм стає не цікаво розвивати цю тему і вони беруться за щось інше.

– Дитячі студії анімації, подібні до Вашої, популярні у світі?

– Дуже популярні. У Європі такі студії є навіть у невеличких містечках. Вони дуже важливі для кінематографа, адже хорошого аніматора потрібно рости з десяти років. До того ж відвідувати анімаційні студії можуть усі діти, незалежно від їхніх інтересів: хто не любить малювати – може писати історії для сценарію або вигадувати персонажів. Анімація – це мистецтво мистецтв.

редакція журналу

ДИТЯЧА СТОРІНКА

Чудова новина! Журнал "Вигадуй, думай, грай" можна не лише передплатити чи придбати на пошті! Тепер цей чудовий яскравий і цікавий журнал з'явиться у кіосках преси. Запитуйте і знайдете!

49630 передплати на будь-якій пошті

ЩОБ ДІТИ, ХТО ВОНИ, ЗМАЛЕЧКУ ЗНАЛИ – ЧИТАЙТЕ З КОЛИСКИ УКРАЇНСЬКІ ЖУРНАЛИ!

СМІШИНЬКИ

Не сам

Учитель, переглядаючи завдання учня, дивується, як це одна людина могла зробити так багато помилок.

Степан і каже:

– Зовсім не одна! Тато допомагав мені.

Виробнича травма

- Звідки в тебе, Петруско, гуля на лобі? – стурбовано запитує мама.
- Ми працювали сьогодні в шкільній теплиці, і я впав, – пояснює син.
- Як це в тебе вийшло?
- Та сперся на лопату й задрімав...

У школі, як у школі

Ярко приходить додому весь у синцях. Батьки питають:

- Що ти сьогодні отримав у школі?
- Шість стусанів, три штурхани, два копняки і вісім щиглів.

Правдивий урок

Учителька:

- Дмитре, назви майбутній час дієслова «вкрасти».
- Заарештувати.

Прикольно чи корисно?

ЦІКАВО...

Чого тільки не понавигадують ці дизайнери! Дивишся на такий предмет і думаєш: він просто прикольний чи ще й корисний?

ПЕРЕВДЯГНУТИСЯ ДО ОБІДУ

Хочеш за столом мати урочистий вигляд? Гадаю, що такі серветки будь-кому додадуть шляхетності.

ОБІДНІЙ ШЕДЕВР

Тебе весь час сварять, що ти неохайно їси? Візьми серветку-рамку. А потім – заляпуйся як хочеш. По обіді розгорни серветку. Ой! Та це ж справжній сучасний живопис! Шедевр! Вішай на стінку!

РЯТУВАННЯ БЕЗ ЗІТХАННЯ

«Рятуйте! Акула! Акула в ставку!» – таке можна почути, якщо хтось поряд намагатиметься (безуспішно) пірнути в такому смішному рятувальному жилеті. Тільки погляньте, який страшний плавець на спині! А скільки сміху буде на пляжі!

ЯК ЗАМОВЛЯВ

«Скільки тобі компоту?» – «Півчашечки.»
– «Тримай!» А що? Все чітко! Замовив півчашечки? Стільки й отримав!

ХОЛОДНА ЗБРОЯ

Що, твої півчашки компоту все ще такі гарячі, аж пити неможливо? Можна покласти туди льоду. Щоправда, лід розтане і розбавить смак напою. Що ж робити? Використай холодну зброю! Ці пластикові мечі мають усередині рідину. Їх заморожують як лід. А потім кладуть у напої для охолодження. І вони не тануть! Класна зброя! Корисна і безпечна.

То як ти гадаєш – чи потрібні такі вигадки?

Передплати на будь-якій пошті!

Зайди на наш сайт в Інтернеті: www.feya.net.ua

редактор
Світлана СОКОЛОВА

арт-проект

■ КИЇВ

З 18 вересня до 11 жовтня в Інституті проблем сучасного мистецтва – мистецький проект «Опір матеріалів». Це спроба відповісти на запитання: «Що лежить в основі перевелення м'якого поступливого обивателя у воїна – доблесного захисника своєї свободи та рідної землі?»

До 23 вересня в арт-галереї Національної парламентської бібліотеки України – художня виставка відомого українського живописця Георгія Сергєєва «Золото осені», приурочена до 70-річного ювілею митця. На ній представлені 26 робіт олійного живопису та 32 акварелі.

■ ЛЬВІВ

До 5 жовтня у Мистецькій галереї Гері Боумена – фотопроєкт митця з Нідерландів Дольфа Кесслера «Львів, місто парадоксів».

Львів'яни є великими патріотами цікавого й гарного міста Лева, вони щиро закохані в нього. Їм здається, що весь світ має знати про існування Львова, адже відбулося так багато його промоцій – включення до списку світової спадщини ЮНЕСКО (1998), зустріч президентів країн Центральної Європи (1999), паломництво Папи Римського Івана Павла II (2001), святкування 750-річчя міста (2006), і нарешті – футбольний чемпіонат «Євро-2012».

Місцеві фотографи та історики видали багато альбомів, які представляють туристам те, що, на їхню думку, є у Львові найцікавішим. Але місту бракувало книжки, яка представила би його очима іноземців, звернула увагу на ті особливості, що не є типовими для туристичної частини Львова.

■ ХАРКІВ

До 4 жовтня в галереї «Мистецтво Слобожанщини» обласного центру культури і мистецтва – колективна виставка живопису «Осінній коловорот». Своє бачення вічного обертання життя та осені представлять харківські художники Михайло Аларцев, В'ячеслав та Ольга Бабаки, Микола Базель, Ілона Бобрицька, Руслан Варламов, Леонід Золотарьов, Богдана Назаренко та Костянтин Савченко.

Світлана СОКОЛОВА

До 25 вересня у Золотій залі Українського фонду культури – творчий проєкт фотохудожниці Сари Атлас «Сила єдності – сила духу».

У ньому відображені події, які відбулися цього року в Києві на майдані Незалежності та під час відзначення 69-ї річниці перемоги у Великій Вітчизняній війні.

Виставку та однойменний фотоальбом було презентовано 11 вересня у Києві.

Багатьом впало в око: немає кривавих сцен. Символіка революційних місць і образи їхніх мешканців передають сутність нещодавньої боротьби. З любов'ю зняті захисники Вітчизни – сивочолі (особли-

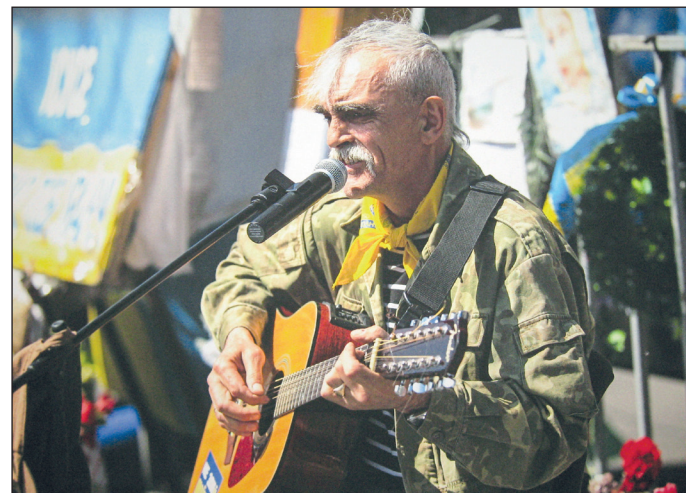

Печаль і надія

во вражають жінки – всі в орденах) та молоді. Перегук епох відчувається у багатьох роботах: ось поруч із плакатом на честь 9 травня – шини, гвоздики в руках молодої дівчини у військовій формі. Викладене на майдані із жовто-блакитної цегли серце й під ним напис: «Стоп, пропагандо, тут немає фашизму!» На іншому фотознімку – актуальне: «Могутня Україна – єдина країна».

Побачене збурило чимало емоцій.

«Тут немає називання прізвищ, конкретизації, є спроба розкрити своє відчуття через очі людські, – каже мистецтвознавець, заслужений працівник культури України Валентина Єфремова. – Привернуто увагу до обгорілого Будинку профспілок, людей, трагічних подій, жалоби за Небесною сотнею. Обличчя

ветеранів вражають гідністю. Перед нами оновлена Україна, нація, яка прагне щасливого майбутнього на своїй землі».

«Люди, що зараз гинуть, і ті, що вижили у Велику Вітчизняну, злилися в єдину печаль... Тут немає крові, але є думки: "Господи, нехай це не повториться, хай затихне те, що почалося..."», – каже заслужений діяч мистецтв України, письменник Віктор Женченко.

«Авторка не з України, тобто це є поглядом з боку, – підкреслила Олена Красильникова, одна з організаторів виставки, відповідальна за випуск фотоальбому. – Сара Атлас просила наголосити, що йдеться взагалі про тему тероризму, яка нині має тенденцію в певних локальних точках світу давати про себе знати. Зга-

даймо трагедію в Америці 11 вересня...»

«Фотографії цінні тим, що є документом, – каже один із відвідувачів виставки. – Наявний елемент недомовленості, те, що збуджує фантазію. Ось, наприклад, чим не салют із гвоздик? А хіба не відчутно, про що співає цей чоловік? Проглядаються віра й надія».

«Участь у проєкті Київська державна адміністрація висловлює громадянську позицію: хоча б на день наблизити мир, хоча б одного терориста змусити відмовитися від своєї божевільної мети й урятувати життя хоча б однієї людини...», – стверджує депутат Київради Олесь Маляревич.

Фото авторки

«Клімат-контроль»

Під такою назвою до 6 жовтня в арт-центрі «Я Галерея» у Києві розгорнуто новий проєкт Антона Логова. Він спирається на поняття клімат-контролю, перенесеного у площину філософії живопису.

«Непростий політичний клімат у країні, криза в головах людей погіршують наше ставлення до життя, фокусуючи увагу на його негативних проявах», – вважає митець. І замислюється: «Чи здатні ми контролювати своє життя? Чи маємо на нього вплив?» Антон Логов закликає прислухатися до термометрів наших душ, аби контролювати ситуацію і не пропустити найважливіше. Він доходить висновку, що хоч людина і не впливає на обставини, однак може визначити їхній подальший напрям.

«Жовтий колір – це симбіоз асоціацій енергій зі знаком "плюс". Чорний

– космос, а сірий – нейтральна смуга або тимчасова зупинка в дорозі. Дороги нескінченного руху енергій пульсують кольоровими горизонталями, діагоналями і вертикалями... І я вкотре усвідомлюю, що хаос – це той самий порядок, а колір – зупинка. Що природа і є мистецтвом, а життя – веретеном, що намотує на себе свої ж уламки. Це не комфортний кондиціонер, а жива і неконтрольована субстанція. Тому мені хотілося довести поверхню полотен до стану об'єктності.

Усі живописні пошуки коріняться в досягненнях нефігуративного мистецтва ХХ століття і територіальних асоціацій, які, сподіваюся, дали змогу прорости новим ідеям мистецтва, вільного й неупередженого», – пише Антон Логов.

Лідія ОРЛЕНКО

редактор
Алла ЧЕРДИНЦЕВА

сучасне мистецтво

ОДЕСА

Музей сучасного мистецтва Одеси з 2 до 28 вересня представляє кураторський проект Романа Громова «220 вольт любви», присвячений 220-річчю міста. «220 вольт любви» – це синтез зовнішньої енергії (форм руху і взаємодії матерії) з внутрішньою (біополе людини, яке вбирає в себе зовнішню енергію і трансформує її в реальний світ). У цьому контексті йдеться про широкий спектр художніх рефлексій щодо матеріальних і духовних процесів, які відбувалися й відбуваються ось уже 220 років у Південній Пальмірі.

У виставці беруть участь сучасні молоді одеські художники, зокрема Альбіна Ялоза, Степан Рябченко, Світлана Пригодич, Сергій Поляков, Сергій Кононов, Франсуаза Оз, Юлія Дерев'яноко та інші.

До кінця вересня в Одеському будинку-музеї імені Миколи Реріха – художня виставка «Офорті Йосипа Капеляна», що стала, на думку мистецтвознавців, подією в культурному житті міста. Колекція виконана в техніці сухої голки – рідкісної й однієї з найбільш трудомістких технік гравірування.

ДНІПРОПЕТРОВСЬК

До Всесвітнього дня захисту тварин у Дніпропетровському художньому музеї відкрилася персональна виставка молоді дніпропетровської художниці Катерини Селяніної. Роботи мисткині в рамках персонального проекту експонуються вперше.

Серед героїв картин Селяніної – граціозні коні, величні леви, розумні мавпи, вперті і вольові гірські кози та буйволи. Художниця використовує гранично контрастні кольори. Деяким роботам, спрямованим на захист довкілля, притаманна виразність плаката.

Особистий простір Анатолія Криволапа

Анна ПАРОВАТКІНА

«Він – неймовірний!» – так вважають арт-дилери і прості поціновувачі живопису. А журналісти починають статті про нього з тези, що, мовляв, саме Анатолій Криволап – найдорожчий художник України.

Чергова масштабна виставка «Простір» Криволапа днями відкрилася у Київському національному музеї російського мистецтва.

Але навіть журналісти щодо Криволапа помиляються, бо він справді був і залишається найдорожчим. Ще у 1970-ті митець товаришував із західними колекціонерами, отримуючи пристойні на той час гроші за свої твори. А вже 1992 року у Німеччині його роботи продавалися по 12 000 марок (\$7400).

«18 лютого 2011 на лондонських торгах Phillips de Pury & Co картина «Місяць над рікою» основоположника «нового українського пейзажу» була продана за \$48 492 (за стартової ціни \$32 328). Вона стала найдорожчою українською

роботою на цьому аукціоні. Через три місяці арт-дилер Ігор Абрамович відвіз «Степ» Криволапа на нью-йоркський аукціон Phillips de Pury & Co, де картина з початковою ціною \$30 000 пішла за \$98 500», – пише «Форбс. Україна».

Та навіть за такого фінансового успіху митець принципово не витрачає гроші на власне

«просування» і дуже не любить про них говорити. «Це слизька тема в мистецтві: хто ставить на комерцію, той іде працювати на Андріївський узвіз», – цитує його слова «Форбс». Натомість художник пишається тим, що, крім двох інститутських «революційних» картин, жодної роботи не написав на замовлення.

Утім, як-то кажуть, любимо Криволапа ми не за гроші. Тим більше, що й живе метр дуже скромно – у селі Засупівка, що поряд із Яготином. Він – неймовірний колорист, чий яскраві «нефігуративні» пейзажі можуть залишити байдужою хіба що людину, позбавлену здатності розрізняти кольори.

– Я пишу пейзажі все життя. Коли малював абстракції, то паралельно створював і пейзажі, навіть у 90-ті роки. Потім побачив, що вище хати, українського мотиву я планки не підніму, тож віддав абстракції, яка відкрила зовсім інші горизонти, нові відчуття. Та коли переїхав жити сюди, до Засупівки, мені захотілося чогось справді українського, може навіть гоголівського...

Вважаю, що нині абстракція – найцікавіше, що людство створило в мистецтві. Я не маю власне пейзаж, а створюю емоційний простір, – розповів якийсь про себе митець.

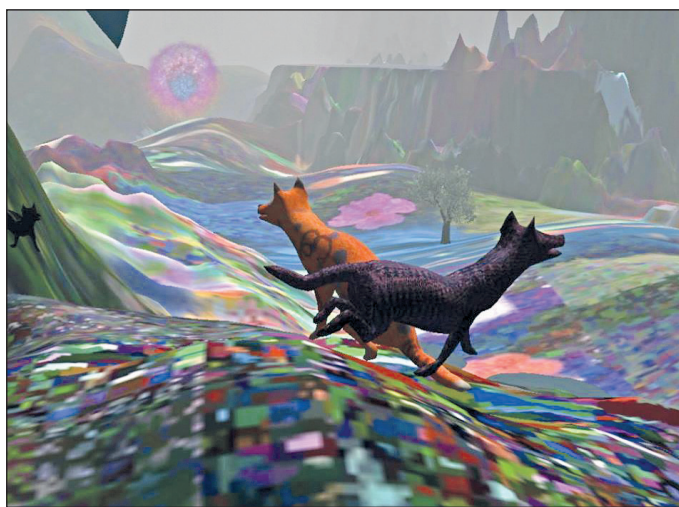
У Російському музеї Криволап презентував 40 своїх робіт, як нових, так і створених за минулі роки. Виставка працюватиме до 29 вересня.

Мистецтво помилятися

Якось у медіа, де я саме працювала, стався страшний скандал. Важливий офіційний документ декілька разів перекладали з російської на українську і навпаки...

Внаслідок цього з друкарні вийшла газета зі зверненням птаха «коростеля». Замість українського політика на прізвище Деркач. Сьогодні таку помилку назвали би «глітч-артом». Напрямок «глітч-арт» є дуже популярним у світі.

Не вірите? Тоді – мерщій до Малої галереї Мистецького Арсеналу. Буде пізнавально та... просто весело! Адже саме там, на колективній виставці «Дресировані Глітчі», вперше в Україні презентували глітч-арт – комп'ютерну творчість, де візуальні образи та музика містять помилку не випадково, а навмисно.

Участь у «колективці» беруть українські та російські медіахудожники, що створили свої «помилкові» твори у різних жанрах – від інтерактивної інсталяції та комп'ютерної інді-

гри до традиційних живопису та вишивки.

«Надзвичайно строкатим є склад художників, роботи яких були відібрані для проекту. Серед них – молодь, що виросла

за клавіатурою комп'ютера та свідомо позиціонує себе медіахудожниками – Аліна Якубенко (Київ), ujif_notfound (Київ), група «SVITER» (Харків–Київ), Антон Лапов та Юлія Бугаєва (Київ–Луганськ–Львів), Дмитро Шиян (Одеса), Федір Балашов (Москва), Олена Роменкова (Санкт-Петербург); відомий український медіахудожник кінця 1990 – початку 2000-х Іван Цюпка (Київ), зараз більше відомий як фотограф, та львівський художник, що водночас є лікарем та створює свої роботи на УЗД-пристроях, Аскольд Кучер.

Хед-лайнерами проекту «Дресировані Глітчі» є гурт медіаарту, піонер мережевого мистецтва Олексій Шульгін (Москва), – розповіла Яніна Пруденко, куратор виставки.

Ганна ЧЕРДИНЦЕВА

редактор
Алла ЯКОВЕНКО

СТОЛИЧНА АФІША

ІЗ 22 ДО 28 ВЕРЕСНЯ 2014 РОКУ

АРТ-ЦЕНТРИ

PINCHUKARTCENTRE
www.pinchukartcentre.org
Київ, вул. Велика Васильківська/Басейна 1/3-2, блок А,
Бессарабський квартал, тел.: (044) 590-08-58
Іван Світличний «Субобраз»
(у рамках «РАС-UA Переосмислення»)
Ян Фабр, Данина Геронімусу Боску в Конго (2011–2013).
Ян Фабр, Данина Бельгійському Конго (2010–2013).
Колекційна платформа 4:
Емоції та технології

Марк Кайні, 5-й сезон
(Втрачені річки Лондона), 2007. Фрагмент

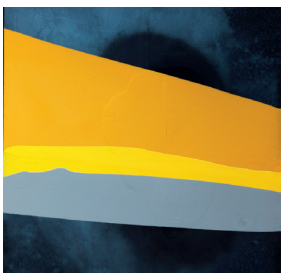
Групові виставки «**Страха та надія:**
Артем Волокитин, Микита Кадан, Жанна Кадирова (до 5 жовтня)
Час роботи: з 12.00 до 21.00, пн. – вихідний.
Вхід вільний.
Фотографія надана PinchukArtCentre © 2014.
Фотограф: Сергій Іллін

ЩЕРБЕНКО АРТ-ЦЕНТР

Київ, вул. Михайлівська, 226, тел. (044) 279-53-53
Персональний проект **Зінаїди Ліхачевої «Чорне намисто»** (до 11 жовтня)
Час роботи: з 11.00 до 20.00, нд., пн. – вихідні.

АРТ-ЦЕНТР «Я ГАЛЕРЕЯ»

www.yagallery.com.ua
Київ, вул. Хорива, 496, тел. (044) 492-92-03

Антон Логов.
До проекту «Клімат-контроль», 2014

Антон Логов. Клімат-контроль (до 6 жовтня)
Час роботи: з 10.00 до 19.00, нд. – вихідний.

АРТ-ЦЕНТР Я. ГРЕТЕРА

www.greter-art.com
Київ, вул.Вадима Гетьмана, 6
(ТЦ «Більшовик» Блок А, 4–6 поверх),
тел. (044) 200-07-60
Наталія Корф «Пейзажі моєї Батьківщини».
Живопис (до 5 жовтня)

Наталія Корф.
Пейзажі моєї Батьківщини

Час роботи: щодня з 11.00 до 21.00.

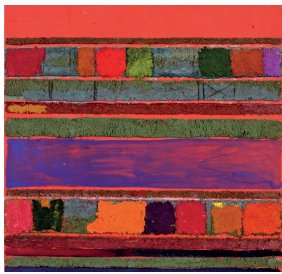
МУЗЕЇ

НАЦІОНАЛЬНИЙ ЦЕНТР НАРОДНОЇ КУЛЬТУРИ «МУЗЕЙ ІВАНА ГОНЧАРА»

www.honchar.org.ua
Київ, вул. Лаврська, 19, тел. (044) 288-92-68
Виставка народної картинки та ікони **«Войн»**
(до 29 вересня).
Час роботи: з 10.00-17.30, пн. – вихідний.

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МУЗЕЙ РОСІЙСЬКОГО МИСТЕЦТВА

www.kmrm.com.ua
Київ, вул. Терещенківська, 9, тел. (044) 234-62-18
Анатолій Криволап «Простір». Живопис
(до 29 вересня).

Анатолій Криволап.
Простір

Час роботи: вт., пт. – з 11.00 до 19.00, ср., сб., нд. – з 10.00 до 18.00, пн., чт. – вихідні.

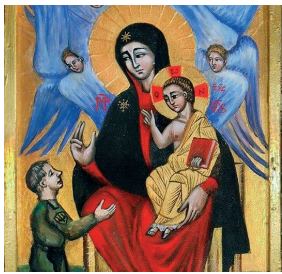
НАЦІОНАЛЬНИЙ МУЗЕЙ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДЕКОРАТИВНОГО МИСТЕЦТВА

www.mundm.kiev.ua
Київ, вул. Лаврська, 9, корп. 29, тел. (044) 280-13-23
Сергій Лиховид «Electrum Modern». Сучасна гаряча емаль (до 26 вересня)

Володимир Балибердін. Художній метал, ювелірні вироби (до 5 жовтня)
Час роботи: з 10.00 до 18.00, вт. – вихідний.

ІСТОРИКО-МЕМОРІАЛЬНИЙ МУЗЕЙ МИХАЙЛА ГРУШЕВСЬКОГО

Київ, вул. Паньківська, 9, тел. (044) 288-28-82
Михайло Скоп «Воєводи, що двоголового долає». Іконопис (до 30 вересня)

Михайло Скоп. Матір Божа Засхищниця України з воєвами АТО

Час роботи: з 10.00 до 17.00, пн. – вихідний.

ГАЛЕРЕЇ

ГАЛЕРЕЯ «АВС-АРТ»

avsart.com.ua
Київ, вул. Воздвиженська, 106, тел. (044) 425-90-90

Наталія Ярова.
Оснь в Ялті, 1988

Степан Яровий, Наталія Ярова, Віктор Романцак «Терцини». Малярство, графіка, gobelen (до 27 вересня)
Роботи трьох талановитих художників, взаємодоповнюючі, перехресно, хвилюючі, рефрено «римуються» між собою, формують цілісну мистецьку візію.
Час роботи: з 11.00 до 19.00, нд., пн. – вихідні.

ГАЛЕРЕЯ «БОТТЕГА»

bottega-gallery.com
Київ, вул. Михайлівська, 226, тел. (044) 279-53-53
Проект **Емми та Руслана Тремба «Відчуття реальності»** (до 11 жовтня).
Час роботи: з 11.00 до 20.00, нд., пн. – вихідні.

ГАЛЕРЕЯ «КАЛИТА АРТ КЛУБ»

kalitaartclub.com
Київ, вул. Богомольця, 6, тел. (044) 253-53-24
Денис Саражин «Речі, яким ми довіряємо». Живопис (до 8 жовтня)
Час роботи: з 11.00 до 19.00, сб. – до 16.00, нд. – вихідний

ТЕАТРИ

НАЦІОНАЛЬНА ОПЕРА УКРАЇНИ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

www.opera.com.ua
Вул. Володимирська, 50, тел. (044) 279-11-69 (каса)
23 – П. Чайковський «Лебедине озеро»
24 – Дж. Пуччіні «Турандот»
25 – С. Рахманінов «Алеко». Ж. Бізе–Р. Шедрін «Кармен-суйта»
26 – Дж.Пуччіні «Мадам Баттерфлай» (Чіо-Чіо-Сан)
27 – Дж. Верді «Дон Карлос»
28 – В. А. Моцарт «Весілля Фігаро»
30 – С. Прокоф'єв «Ромео і Джульєтта»
Вартість квитків: 20–300 грн.

НАЦІОНАЛЬНИЙ АКАДЕМІЧНИЙ ДРАМАТИЧНИЙ ТЕАТР ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

www.ft.org.ua
Пл. Івана Франка, 3, тел. (044) 279-59-21 (каса)
23 – В. Шекспір «Буря»
24 – Дж. Скарначчі. Р. Тарабузі «Моя професія – синьйор з вищого світу» прем'єра
25 – О. Орфедо «Дами і гусарі»
27 – С. Жадан «Гімн демократичної молоді»

Гімн демократичної молоді.
Фото Валентина Ландара

28 – І. Франко «Перехресні стежки»
Вистави для дітей
23 (12.00) – Е. Т. А. Гофман «Лускунчик»
Вартість квитків: 20–250 грн.

НАЦІОНАЛЬНИЙ АКАДЕМІЧНИЙ ТЕАТР ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ

www.rusdram.com.ua
Вул. Б. Хмельницького, 5, тел. (044) 234-42-23 (каса)
23 – А. Крим «Заповіт цнотливого бабця»
24 – Б. Нушич «Д-р»
25 – А. Чехов «Вишневі сад»
26 – «Нахлібник» (за І. Тургенєвим)
27 – В. Шекспір «Джульєтта і Ромео»
28 (12.00) – Р. Куні «Занадто щасливий батько»
28 – Р. Куні «Занадто одружений таксист»
29 – Ж. Ф. Реньяр «Шаленство кохання»
Нова сцена
25 (20.00) – Н. Пушкіна «Пізанська вежа»
26 (20.00) – О. Мардань «Жінки. Фрагмент. Скандал без антракту»
28 (18.00) – Н. Лабют «Жирна свиня»
Сцена «Під дахом»
24, 28 – Клавдія Шульженко.
Старовинний вальс
27 – «Олександр Вертинський. Бал Господній...»
Початок вистав о 20.00
Вартість квитків: 10–200 грн.

КИЇВСЬКИЙ АКАДЕМІЧНИЙ ТЕАТР ДРАМИ І КОМЕДІЇ НА ЛІВОМУ БЕРЕЗІ ДНІПРА

www.drama-comedy.kiev.ua
Просп. Броварський, 25, тел. (044) 517-89-80 (каса)
Основна сцена
23 – Дж. Керр «З коханими не розслабляється» прем'єра
24 – М. Камолетті «Ідеальна пара»

Ідеальна пара.
Фото Євгена Чекаліна

25 – Ш. де Лакло «Небезпечні зв'язки»
26 – Р. Баєр «Чотири причини вийти заміж»
27 – Аристофан «Чого хочуть жінки?»
28 – Ю. Коваль «Радість сердечна, або Кепка з карасями»
Вартість квитків: 40–120 грн.
Мала сцена
25 (15.00) – П. Нотт «Дві дамочки у бік півночі»
28 – А. Крим «Дзвінок з минулого»
28 (14.00) – В. Гібсон «Двоє на гойдалці» прем'єра
Вартість квитків: 60–100 грн.

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АКАДЕМІЧНИЙ ТЕАТР ОПЕРЕТИ

www.operetta.com.ua
Вул. Велика Васильківська, 53/3, тел. (044) 287–26–30
23 – І. Поклад «Таке єврейське цыста»
24 – Й. Штраус «Циганський барон»
25 – Ф. Ерве «Мадемазель Нітуш»
26 – «Кармен-суйта» (на музику Ж. Бізе)
27, 28 – К. Гольдоні «Труффальдіно із Бергамо»
прем'єра
Вартість квитків: 20–150 грн.

АКАДЕМІЧНИЙ МОЛОДИЙ ТЕАТР

www.molody.kiev.ua
Вул. Прорізна, 17, тел. (044) 278-73-92 (каса)
24 – Н. Дубіна (за І. Нецум-Левицьким) «Кайдаш»
25 – Ремі де Вос «Поки мама не прийшла»
26 – І. Коваль «Маринуваний аристократ»
27 – Ф. Шиллер «Підступність і кохання» прем'єра
28 – І. Жаміак «Потрібні брехуні» прем'єра
Вистави для дітей
28 – Л. Розумовська «Русалонька»
Камерна сцена
23 – М. Шизгал «Любовоф!»
25 – Д. Богославський «Любов людей»
26 – А. Дуус «Гра в Бога»
28 – В. Сароян «Я знайду тебе, тому, що кохаю» прем'єра
Мікросцена
23 – Н. Симчич «В чом чудо, тьотя?!» прем'єра
27 – А. Уєда «Розпушта змії» прем'єра
Вартість квитків: 40–120 грн.

КИЇВСЬКИЙ МУНІЦИПАЛЬНИЙ АКАДЕМІЧНИЙ ТЕАТР ОПЕРИ І БАЛЕТУ ДЛЯ ДІТЕЙ ТА ЮНАЦТВА

www.musictheatre.kiev.ua
Вул. Межигирська, 2, тел. (044) 425-31-16
23 – Г. Форє «Реквієм» прем'єра
24 (13.00) – С. Прокоф'єв «Попелюшка»
25 – Театралізовані вечір романсу «... Білет до станції Любав'...» прем'єра
26 – Шопеніана (на музику Ф. Шопена). Шехеразада (на музику М. Римського-Корсакова)
27 (12.00) – С. Баневич «Стигий олов'яний солдатик»

Стигий олов'яний солдатик.
Фото Геннадія Гаврицького

28 (12.00, 15.00) – Б. Павловський «Білосніжка та семеро гномів»
Вартість квитків: 20–200 грн.

АКАДЕМІЧНИЙ ТЕАТР ЮНОГО ГЛЯДАЧА НА ЛИПКАХ

www.tuz.kiev.ua
Вул. Липська, 15/17, тел. (044) 253-62-19
Велика сцена
25 (16.00) – «Над прірвою...» (за Дж. Селінджером)
27 (12.00) – А. Ліндгрєн «Чарівна Пеппі»
27 (18.00) – П. Бомарше «Шалений день»
28 (12.00) – В. Гирич «Троє поросят»
28 (18.00) – Леся Українка «Лісова пісня»
Мала сцена
28 (11.00) – С. Козлов «Зеленими пагорбами океану»
Вартість квитків: 35–70 грн.

КИЇВСЬКИЙ АКАДЕМІЧНИЙ ТЕАТР ЛЯЛЬОК

www.akademppuppet.kiev.ua
Вул. М. Грушевського, 1а, тел. (044) 278-58-08
27 (11.00) – М. Петренко «Про Курочку Рябу та Сонечко Золоте»
27 (13.00) – Є. Шварц «Попелюшка»
27 (15.00) – В. Орлов «Золоте курча»
27 (17.00) – Є. Шварц «Червона Шапочка»
28 (11.00) – Н. Гернет «Лусеня»
28 (13.00) – С. Ципілі «Солом'яний бичок»
28 (15.00) – Б. Заходер, В. Климовський «Дюймовочка»
28 (17.00) – О. Толстой «Золотий ключик»
Вартість квитків: 40 грн.
Вистави для дорослих
26 – М. Старицький «За двома зайцями»
Вартість квитків: 50 грн.

КИЇВСЬКИЙ МУНІЦИПАЛЬНИЙ АКАДЕМІЧНИЙ ТЕАТР ЛЯЛЬОК

www.puppet-theater.kiev.ua
Вул. Миропільська, 1, тел. (044) 513-15-00
27 (11.00, 13.00) – А. Мільн «Віні-Пух»
28 (11.00, 13.00) – Я. Риль-Кристановський «Пустунці»
Вартість квитків: 30 грн.

АКАДЕМІЧНИЙ ТЕАТР «КОЛЕСО»

www.teatr-koleso.kiev.ua
Андріївський узвіз, 8, тел. (044) 425-04-22
23, 24 – «Ніч кохання» (за С. Васильченком)
25 – Коктейль «Фа-соль»
26 – «Любити, палати і бути таким, як раніше...» (за П. Беранже)
27, 28 – Яр. Стельмах «Емма»
Вартість квитків: 50–150 грн.

АКАДЕМІЧНИЙ ДРАМАТИЧНИЙ ТЕАТР НА ПОДОЛІ

www.theatreonpodol.com
Андріївський узвіз, 206, тел. (044) 425-54-89
Театральна вітальня
24 – Т. МакНеллі «Я – Марія Каллас»
25 – М. Лоранс «Мое століття»
26, 27 – «Вернісаж на Андріївському» прем'єра
28 – Фантазія-шансон «Люксембурзький сад»
Вартість квитків: 50–70 грн.
У приміщенні Малої зали Палацу мистецтв «Україна»
23 – «Мертві душі» (за М. Гоголем)
24 – О. Ваймплов «Минулого літа в Чулимську»
25 – Б. Акунін «Дзеркало Сен-Жермена»
27 – Т. Могильник, В. Гуляйченко «Лебедине озеро»
Сутінки» прем'єра
28 – А. Крим «Звідки беруться діти?»
Вартість квитків: 70–90 грн.

НОВИЙ ТЕАТР НА ПЕЧЕРСЬКУ

www.newtheatre.kiev.ua
Вул. Немировича-Данченка, 5, тел. (044) 285-65-50
25 – Ф. Достоевський «Пристрасті за ідіотом» прем'єра
26 – В. Пелевін «П'ять оповідань Пелевіна»
27 (18.00) – «Salida Cruzada – 8 кроків танго»
28 (18.00) – Г. Соловський «Острів нашої любові та надії»

Острів нашої любові та надії.
Фото надане театром

Вартість квитків: 80–100 грн.

НОВИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ТЕАТР

www.nut.kiev.ua
Вул. Михайлівська, 24ж, тел. (044) 279-32-78
Верхня сцена
26 – Н. Уварова «Сватання монтера»
27 – А. Арканов, Г. Горін «Маленькі комедії великого будинку»
Нижня сцена

28 – Р. Горбик «Невинні люди»
Вартість квитків: 80 грн.

прем'єра
Вартість квитків: 80 грн.

Театр «Сонечко»
(«Божья коровка»)
Верхня сцена
27 (12.00) – Н.Уварова «Сонечко рятує світ»
прем'єра
28 (12.00) – «Чарівна кісточка»
Нижня сцена
28 (11.00) – В. Орлов «Золоте курчатко»
Вартість квитків: 50 грн.

КИЇВСЬКИЙ ТЕАТР «АКТОР»

www.teatr-aktor.kiev.ua
Вул. Велика Житомирська, 40, тел. (044) 362-50-50
24 – О. Гельман «Лавка»
28 (17.00) – Е. Кішон «Шлюбне свідцтво»
Вартість квитків: 50 грн.

КИЇВСЬКИЙ АКАДЕМІЧНИЙ МУЗИЧНО-ДРАМАТИЧНИЙ ЦИГАНСЬКИЙ ТЕАТР «РОМАНС»

www.teatr-romans.com.ua
Пр. Перемоги, 38, тел. (044) 455-37-37
26 – Концерт
27 – Циган і в Африці циган прем'єра
КИЇВСЬКА АКАДЕМІЧНА МАЙСТЕРНЯ ТЕАТРАЛЬНОГО МИСТЕЦТВА «СУЗІР'Я»
www.suzirya.org.ua
Вул. Ярославів Вал, 146, тел. (044) 272-41-88
23 – М. МакДонах «Людина-подушка»
24 – Л. Холлов «Довершений Чарлі»
25 – В. Аїм «Випадкове танго»
26 – Ж.-Ж. Брікер, М. Ласєр «Те, що приховують французи»
27 – І. Афанасьєв «Самотня леді»
28 – Т. Вільямс «Страх бажання»
Мікросцена
Вул. Ярославів Вал, 16
25 – О. Дудич, А. Гузітй «Горобець, що гарчить. Едіт Піаф»
26 – Х. Левін «Холостяки і холостячки»
Початок вистав на Мікросцені о 19.30
Вартість квитків: 50–150 грн.

КОНЦЕРТНІ ЗАЛИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ БУДИНОК ОРГАННОЇ ТА КАМЕРНОЇ МУЗИКИ

www.organhall.kiev.ua
Вул. Велика Васильківська, 77, тел. (044) 528-31-86
22–26 – I Всеукраїнський фестиваль камерного хорового мистецтва імені Віктора Іконника
22 – Ансамбль класичної музики імені Б. Лятошинського
23 – Хор «Кредо, вокальний ансамбль старовинної музики» «Vox Antipa», інструментальний ансамбль старовинної музики «La Cesta»
24 – Хор «Київ», Митрополичий хор Свято-Преображенського собору
25 – Жіночий хор «Оріана» (Одеса), вокальний ансамбль сучасної музики «Alter Ratio»
26 – Закриття фестивалю. Ансамбль класичної музики імені Б. Лятошинського
27 – Н. а. О. Басистюк (сопрано), Г. Бубнова (орган)
НАЦІОНАЛЬНА ФІЛАРМОНІЯ УКРАЇНИ
www.filarmonia.com.ua
Володимирський узвіз, 2, тел. (044) 278-16-97
23 – Київський камерний оркестр, Д. Процаєв (ф-но)
24 – Академічний симфонічний оркестр НОУ, А. Маслаков (баритон)
25 – Концерт «Дарунки осені»
26 – «Ліжні Німеччини в Україні». Урочище відкриття
27, 30 – XXV Міжнародний фестиваль «Київ Музик Фест».

ЦИРК

НАЦІОНАЛЬНИЙ ЦИРК УКРАЇНИ

www.circus.kiev.ua
Пл. Перемоги, 2, тел. (044) 486-39-27 (каса)
Нова програма «Магічне коло»

Клоуни Олег та Костянтин Герасименки.
Фото Юрія Шкоди

Вартість квитків: 50–150 грн.

ФЕСТИВАЛІ

XXV МІЖНАРОДНИЙ ФЕСТИВАЛЬ «КИЇВ МУЗИК ФЕСТ-2014»

24 вересня – 5 жовтня
Концертний зал Національної спілки композиторів України (вул. Пушкінська, 32)
24 (19.00) – «Київська камерата» запрошує... «Благанія спокою»
Національний ансамбль солістів «Київська камерата»

Національний будинок органної та камерної музики України

(вул. Велика Васильківська (Червоноармійська), 77)
25 (19.30) – Дарунко фестивалю. «Співає «Оріана» Молодіжний жіночий хор (Одеса)

Малий зал Національної музичної академії України імені Петра Чайковського

(вул. Архитектора Городецького, 1-3/11)
27 (16.00) – День відкриття фестивалю Вперше в Україні «Nordic Saxofone Quartet» (Швеція)

Колонний зал імені Миколи Лисенка Національної філармонії України

(Володимирський узвіз, 2)
27 (19.00) – Концерт-відкриття Дитячий хор «Щедрик»
Національний заслужений академічний симфонічний оркестр України

Будинок актора Національної спілки театральних діячів України

(вул. Ярославів Вал, 7)
28 (16.00) – Музичний діалог: Україна – Австрія
Вокальний театр Руперта Бергмана
Р. Бергман (Австрія) – баритон
Ансамбль «Senza sforzando» (Одеса)

Примітка
У репертуарі можливі зміни.
Початок вистав о 19.00, якщо не зазначено інакше

ОГОЛОШЕННЯ

СВІТЛОЇ ПАМ'ЯТІ ТЕТЯНИ СЕРГІЇВНИ АСТАПЕНКО

9 вересня після тяжкої тривалої хвороби на 42-му році життя перестало битися серце Тетяни Сергіївни Астапенко, заступника директора з наукової роботи Миколаївської обласної універсальної наукової бібліотеки імені О. Гмирьова.

Тетяна Сергіївна народилася 5 січня 1973 року в Миколаєві. У 1996 році закінчила Миколаївську філію Київського державного інституту культури, а у 2006-му – аспірантуру Національної бібліотеки України імені В. Вернадського та стала здобувачем наукового ступеня кандидата історичних наук.

Тетяна Астапенко 18 років свого життя присвятила Миколаївській обласній науковій бібліотеці імені О. Гмирьова, до якої прийшла працювати у 1996-му на посаду бібліографа відділу наукової інформації і бібліографії (1996–1998).

Згодом стала головним бібліографом сектора аналітичного інформування органів влади і депутатського корпусу відділу наукової інформації і бібліографії (1999–2000), потім завідувачкою відділу краєзнавчої літератури і бібліографії (2000–2002). З 2002 року працювала заступником директора з наукової роботи

та здійснювала керівництво науково-дослідною, науково-методичною, інформаційною діяльністю в обласній бібліотеці та централізованій бібліотечній системі області.

З 2006-го до 2013 року була викладачем за сумісництвом у Миколаївському коледжі культури і мистецтв. У 2010-му була обрана заступником голови Миколаївського регіонального відділення Української бібліотечної асоціації.

Професіоналізм, компетентність, високий рівень відповідальності Тетяни Сергіївни був прикладом для нас усіх. Вона представляла напрацювання обласної наукової бібліотеки і бібліотек області на міжнародних та всеукраїнських наукових конференціях і форумах.

Тетяна Сергіївна реалізувала проекти та впроваджувала інновації, спрямовані на вдосконалення бібліотечної діяльності в області. Ентузіаст своєї справи, вона була ініціатором і організатором проведення багатьох професійних заходів регіонального рівня. У 2011 році стала переможцем проекту «Лідер бібліотечної справи – II» (програма «Бібліоміст»).

Великий внесок зробила Тетяна Сергіївна у вивчення історії та сучасного розвитку

регіональної бібліографії та бібліографознавства. Результати історико-бібліографічних розвідок висвітлені у 23 наукових статтях, що надруковані на сторінках наукових збірників, матеріалів конференцій, всеукраїнських періодичних видань, а також оприлюднені у 7 матеріалах наукових та науково-практичних конференцій.

Тетяна Астапенко також була редактором 23 бібліографічних посібників та рецензентом методичних рекомендацій викладачів Миколаївського коледжу культури і мистецтв.

За багаторічну плідну наукову діяльність Тетяна Астапенко була нагороджена Почесною відзнакою Міністерства культури і туризму України (2011), почесними грамотами Міністерства культури і туризму України (2006), Миколаївської обласної державної адміністрації (2001), управління культури Миколаївської обласної державної адміністрації (1999). У 2012 році Тетяні Сергіївни було вручено Почесну відзнаку Української бібліотечної асоціації «За внесок у розвиток бібліографії та бібліографознавства».

Усім своїм життям і роботою вона доводила, що і в наших складних реаліях можна жити яскраво, насичено, нестандартно. Закликала нас усіх шукати, будувати плани, виношувати проекти. Сама вона була саме такою.

Колектив Миколаївської обласної наукової бібліотеки імені О. Гмирьова глибоко сумує з приводу передчасної смерті Тетяни Сергіївни і висловлює щире співчуття рідним. Світла пам'ять про Тетяну Астапенко буде завжди в наших серцях.

Н. Богза, директор ОУНБ імені О. Гмирьова, від імені колективу

Національний заслужений академічний український народний хор України імені Г. Г. Верьовки

оголошує конкурс на заміщення вакантних посад артиста хору I категорії (2 вакансії) на період відпусток по догляду за дитиною до досягнення

нею 3-річного віку постійних працівників.

Вимоги до претендентів:
– вільне володіння державною мовою,
– повна або базова вища освіта відповідного напрямку підготовки.

Перелік документів: заява, заповнена в установленому порядку особова картка з вклеєною фотографією, ко-

пія паспорта, копія документів про освіту, автобіографія, витяг з трудової книжки, додаткові матеріали про творчі досягнення (репертуар, копії документів про підвищення кваліфікації, присвоєння наукового ступеня, почесного звання, державні нагороди, лауреатство у конкурсах, фестивалях, характеристики тощо).

Відбір проводиться у формі прослуховування, яке проводиться конкурсною комісією. Документи подаються за адресою: м. Київ, бульвар Т. Шевченка 50–52, в робочі дні з 10:00 до 18:00 упродовж 30 календарних днів від дня опублікування оголошення. Телефон для довідок: (044) 486–89–33.

Конкурсна комісія

ОГОЛОШЕННЯ про проведення конкурсу на заміщення посади художнього керівника Поліського академічного ансамблю пісні і танцю «ЛЬОНОК»

На виконання наказу Міністерства культури України від 06.09.2013 р. № 851 «Про порядок проведення конкурсу на заміщення вакантних посад художнього та артистичного персоналу закладів культури», дирекція Житомирської обласної філармонії ім. С. Ріхтера повідомляє про проведення конкурсу.

Згідно з Порядком і умовами проведення конкурсу претенденти, які виявили намір взяти участь у конкурсі, повинні

відповідати таким **кваліфікаційним вимогам:**

Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (музична академія, консерваторія) – хоровий диригент (магістр, спеціаліст).

Стаж творчої роботи з колективом (ансамбль пісні і танцю, народний хор) – не менше 5 років.

Умови конкурсу:

Робота з колективом, гра на інструменті, читати партитури, аранжувати для змішаного хору 8 тактів фортепіанного викладу, співбесіда з питань фаху та історії музики і фольклору.

Заяви та документи, необхідні для участі у конкурсі приймаються до

10 жовтня 2014 року.

Конкурс проводиться у два етапи:

– перший етап – розгляд документів, поданих претендентами:

13 жовтня 2014 року за адресою: м. Житомир, вул. Пушкінська, 26, Житомирська обласна філармонія ім. С. Ріхтера;
– другий етап – ознайомлення з професійними даними учасників конкурсу: **14 жовтня 2014 року з 10 до 12 год.** за адресою: м. Житомир, вул. Пушкінська, 26 (початок реєстрації – о 9:15 год.);

(Точний день та час співбесіди кожного претендента буде окремо повідомлено під час реєстрації).

Додаткову інформацію можна отримати за телефоном (0412) 37–41–54.

Голова конкурсної комісії
П. Даценко

■ БЕЗОПЛАТНЕ ОГОЛОШЕННЯ

Умови для публікацій безоплатних оголошень у тижневику «Культура і життя».

1. Подача оголошення будь-яким передбаченим для цього способом вважається письмовою згодою фізичної особи на обробку її персональних даних та їхню публікацію у відповідних межах.

2. Безоплатно приймаються приватні оголошення на теми, пов'язані з культурою (приватні уроки музики, вокалу, подарую книжку, картину, шукаю роботу в театрі, продаю музичний інструмент, приймаю замовлення на виготовлення народного одягу тощо).

3. Подана інформація друкується українською та російською мовами.

4. Безоплатні оголошення приймаються на вирізаних із газети купонах та

– надісланих поштою;
– по телефону/факсу +38 (044) 498–23–64;
– за допомогою СМС-повідомлень на номер телефону +38 (067) 394–97–21 згідно з формою купона;
– в редакції газети: Україна 03040, м. Київ, вул. Васильківська, 1;

– через електронну пошту згідно з формою купона nvu.kultura.sale@gmail.com.

5. На одному купоні можна замовити публікацію лише одного приватного оголошення.

6. Безоплатне оголошення публікується протягом двох тижнів із часу його отримання.

7. Кількість безоплатних оголошень від однієї фізичної особи не може перевищувати трьох за місяць.

8. Текст оголошення повинен починатися з предмета оголошення.

9. Оголошення про загублені документи приймаються лише в редакції.

10. Редакція залишає за собою право редакторських правок у поданому оголошенні. Інформація, яка не відповідає зазначеним умовам, НЕ ПУБЛІКУЄТЬСЯ.

11. Обсяг оголошення – до 25 слів.

12. Претензії з приводу затримки чи втрати оголошень, направлених поштою, редакція не приймає.

13. Оголошення, подані для газети, надалі дублюватимуться на порталі uaculture.com.

14. Редакція може змінювати вимоги щодо змісту та умов публікації оголошень.

15. У випадку виявлення недобросовісної інформації (подання оголошення на чужі номери телефонів або адреси) редакція передає відповідні матеріали для розслідування правоохоронним органам.

Редакція застерігає: відповідальність за інформацію в оголошеннях несуть їх подавачі, зміст поданого оголошення повинен відповідати вимогам чинного законодавства та нормам моралі.

Безоплатне оголошення

Текст оголошення _____

Телефон _____

ПІБ _____

Адреса _____

Підпис _____

редактор
Руслан ОНОПРИЄНКО

ПІСЛЯМОВА

**ДП «Національне газетно-журнальне видавництво»
ПРОПОНУЄ:**

Повний PR-супровід фестивалів

громадських ініціатив та акцій, вернісажів і виставок

● **Медіа та інформаційне партнерство**

● **Організація прес-конференцій та прес-турів**

● **Дизайн і верстка, підготовка до друку листівок, каталогів, збірників тез, книг і періодичних видань**

● **Поліграфічні послуги: друк від візитки до подарункового фотоальбому**

● **Фотозйомка – репортажна, студійна**

● **Реклама в загально-українських та регіональних ЗМІ**

Центр скандалу

Сергій БЕЙ-БЕЗПАЛЬКО

Наприкінці березня в Інтернет-ЗМІ з'явилося повідомлення про початок «кадрової війни» між нинішніми очільниками ДП «Національний центр Олександра Довженка».

Вразив ступінь мімікрії учасників цього скандалу, які зараз поголовно записуються в «революціонери» та спекулюють на моральних цінностях Майдану. Отож чим насправді є це підприємство, адже його звична назва не дає відповіді на це запитання?

За статутною діяльністю, Центр є Держфільмофондом художніх фільмів України і виробництвом, яке обробляє відзнятий на кіноплівці матеріал та тиражує кінофільми для комерційного показу. Про нинішній стан справ на підприємстві свідчать лише 2 цифри: з усього майже сотенного колективу, Держфільмофондом опікується 6 осіб, а у виробничій діяльності безпосередньо задіяні близько 10.

Початок нинішнього скандалу треба шукати ще в далекому 2007 році, коли підприємство почало лихоманити. Тоді, за прем'єрства В. Януковича, влада продала 10 із 12 корпусів підприємства, нібито щоб отримати кошти на його модернізацію.

Перший тривожний дзвіночок пролунав тоді, коли разом з іншими було продано і об'єкти життєзабезпечення Центру, які здійснювали електро-, тепло- і водопостачання. Згодом у ЗМІ та Інтернеті з'явилися ескізні проекти по-

будови на місці Національного центру Олександра Довженка розважально-офісного центру. Діяльність підприємства незабаром була паралізована: з'явилося оголошення про його незрозумілу реорганізацію з масовим скороченням працівників, а згодом півроку взагалі не призначався керівник, який мав би право укладати договори, видавати накази і розпоряджатися активами.

У 2011 році в Національний центр Олександра Довженка була призначена «нова команда» керівників – трійця, яка фігурує в нинішньому кадровому скандалі. Появу цих людей на підприємстві лобі-

ювали різні представники колишньої влади, але вони склали єдину монолітну команду однодумців, що активно втілювала «генеральну лінію» Держагентства з питань кіно.

На початку 2012 року розпочалося рейдерське проникнення на підприємство приватної російської компанії «Творча лабораторія «Саламандра»» (Москва). Вся виробнича діяльність була підпорядкована представникам цієї компанії, які були введені до штату Центру. «Саламандра» зайняла більшу частину щойно відремонтованих виробничих приміщень та фактично інтегрувалася у виробничу інфраструктуру Центру. На-

томість більша частина власного виробничого персоналу українського державного підприємства була звільнена (з блюзнірським формулюванням: «... в зв'язку з успішним завершенням модернізації і введенням нового обладнання в експлуатацію (?)»). Колориту цій обставині додає те, що вона проводилася виключно за усними розпорядженнями, без належного документального оформлення та в режимі фактичної напівсекретності.

До того ж, за інсайдерською інформацією, російське обладнання, яке зараз простоює, взято українським державним підприємством в «оренду» (при тому, що воно його також не використовує через відсутність замовлень).

Працівників Центру примусили «добровільно» відмовитися з 1 червня від усіх премій і доплат. Це при тому, що середній розмір ставок і окладів на підприємстві знаходиться на рівні лише 2,5 тис. грн. – такі ось «непересічні економічні успіхи».

Написане є іншою, прихованою правдою про ситуацію в Національному центрі Олександра Довженка. З неї напрошуються два висновки: по-перше, ВСЕ керівництво підприємства справді потребує найскорішого оновлення; по-друге, його керівниками мають бути призначені авторитетні фахівці ЗЗОВНІ, які не були задіяні в сумнівних схемах, що реалізовувалися на підприємстві. Останнє є особливо важливим з огляду на те, що зараз у закладі працює прокуратура, і тільки справді НОВЕ керівництво на підприємстві сприятиме доведенню розслідування до логічного кінця.

Газета «Культура і життя»

№ 38 (4609), 19–25 вересня 2014 р.

Виходить із 7 жовтня 1923 року
Свідоцтво про реєстрацію
КВ № 1026 від 26.10.94 р.

Засновники

Міністерство культури України, Український комітет профспілки працівників культури, редакція газети

Черговий редактор

Євген БУКЕТ

Адреса редакції

03040, м. Київ, вул. Васильківська, 1
Тел.: +38 (044) 498-23-65
nvu.kultura@gmail.com

Видавець

Національне газетно-журнальне видавництво

Генеральний директор

Роман РАТУШНИЙ

Видавнича рада

Сергій ВАСИЛЬЄВ, Олег ВЕРГЕЛІС, Яніна ГАВРИЛОВА, Валерій ГРИЦЕНКО, Вадим ДОРОШЕНКО, Віктор фон ЕРЦЕН-ГЛЕРОН, Олесь ЖУРАВЧАК, Наталка ІВАНЧЕНКО, Наталія КОВАЛЬ, Андрій КУРКОВ, Наталія ЛИГАЧОВА, Лариса НІКІФОРЕНКО, Руслан ОНОПРИЄНКО, Роман РАТУШНИЙ, Віталій САТАРЕНКО, Анатолій СЕРИКОВ, Артем СТЕЛЬМАШОВ, Ліліана ФЕСЕНКО, Антон ФІЛАТОВ

Адреса видавництва

03040, м. Київ, вул. Васильківська, 1
Тел.: +38 (044) 498-23-65

Інтернет-портал <http://uaculture.com>

Дизайн та верстка

Сергій ЗАДВОРНИЙ

Віддруковано в ТОВ «МЕГА-Поліграф»,

м. Київ, вул. Марка Вовчка, 12/14

Тел.: (044) 581-68-15

e-mail: office@mega-poligraf.kiev.ua

Розповсюдження і реклама

Тел.: +38 (044) 498-23-64; +38 (067) 474-55-84

Редакція не публікує колективні листи та звернення
Публікуючи проблемні матеріали, редакція, окрім спеціально обумовлених випадків, подає лише авторський погляд.

Передрук і відтворення текстових та ілюстративних матеріалів «Культури і життя» – тільки з письмового дозволу редакції.

© «Культура і життя», 2014

ПЕРЕДПЛАТА НА ГАЗЕТУ ТРИВАЄ

Передплатна ціна на 2015 рік:
півріччя – 89,19 грн; 3 місяці – 45,42 грн;

У передплатній ціні враховано вартість доставки до вашої поштової скриньки і вартість оформлення абонементу.

Передплатний індекс
60969

Наклад 6 000

Ціна договірною

4 820 157 9400 13 38